

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

Nowa Huta na liście UNESCO?
→ str. 9

Od kilku lat pojawiają się głosy, że Nowa Huta powinna znaleźć się na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Dlaczego warto kontynuować te starania?

Piknik historyczny w forcie 48a → str. 2

Pożegnanie lata → str. 5

Program „Ciepła woda bez piecyka” → str. 11

Święto dzielnicy XVI
→ str. 7

Za nami 24 Spotkania Bieńczyckie, które na gościnnym terenie Młodzieżowego Domu Kultury im Janusza Korczaka, zgromadziły prawdziwe tłumy.

REKLAMA

INTROLIGATOR
CENTRUM B,
BLOK 7
www.oprawaksiazek.pl

REKLAMA

F.H.U. „ELMAR”
Pl. Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60A)
ROWERY:
SPRZEDAŻ | KOMIS | CZĘŚCI | AKCESORIA | SERWIS

BRYLANTOWE GODY NOWEJ HUTY str. 3

REKLAMA

Santander
CONSUMER BANK

10x0%

raty
10x0%

SPRAWDŹ

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.
Redaguje zespół.
Telefon red.: 12 643-44-33 Faks: 12 643-66-33
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.
Skład Marcin Świątkowski
Druk: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treści zamieszczanych ogłoszeń.

Zapraszamy na zakupy do Centrum Handlowego TOMEX!

MODA I REGIONALNE PRODUKTY I LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ

facebook.com/tomex.krakow

SKLEP ZABAWKOWO -PAPIERNICZY

„PAPIRUS” ZAPRASZA
do nowej siedziby na pl. Targowym „Piast” (paw. 20, 21, 22)

WIELKI POWRÓT DO STAŁYCH KLIENTÓW (DAWNEJ OS. BOHATERÓW WRZEŚNIA)

Sklep czynny:
pon-pt. 10:00-19:00,
sb. 10:00-14:00

ARTYKUŁY PAPIERNICZE I ZABAWKI, PIECZĄTKI, WIZYTÓWKI, TERMONADRUKI, GRAWEROWANIE

NA PIKNIKU HISTORYCZNYM W FORCIE 48A MISTRZEJOWICE

W niedzielę, 22 września w forcie 48a Mistrzejowice odbył się Piknik Historyczny. Było wiele piknikowych atrakcji, jak: modelowanie balonów, malowanie twarzy, kąciek artystyczny, stanowisko gier plenerowych, strzelnica elektroniczna, czy bubble house – który zdecydowanie wzbudził zainteresowanie młodszych uczestników pikniku! Ale na Pikniku Historycznym nie mogło oczywiście zabraknąć historii! Dlatego mieszkańcy mogli skorzystać ze zwiedzania fortu z przewodnikiem. Żywą lekcję historii zapewniło Stowarzyszenie Rawelin. Uczestnicy pikniku mieli też okazję wziąć udział w spacerze historycznym z Tomaszem Jamrózem Piłsudskim! (red)

POŻEGNANIE LATA NA KALINOWYM

Prezydent Krakowa Aleksander Miszański, dyrektor MDK im. Janusza Korczaka Monika Modrzejewska oraz radna Miasta Krakowa Bogumiła Drabik zapraszają w najbliższą niedzielę, 29 września na festyn „A mnie jest szkoda lata”, który odbędzie się na terenie zielonym przed MDK im. J. Korczaka na os. Kalinowym 18.

W programie:

- + godz. 15 – występ zespołów artystycznych MDK im. J. Korczaka;
- + godz. 16 – zespoły cheerleaders MDK im. J. Korczaka;
- + godz. 16.30 – oficjalne rozpoczęcie festynu i powitanie gości;
- + godz. 16.45 – duet taneczno-wokalny „Duo Performance”;
- + godz. 17.45 – pokaz mody;
- + godz. 18 – gwiazda wieczoru: „Baciary”;
- + godz. 19.30-21.30 – zespół muzyczny „Silver Moon”.

Ponadto m.in.: konkursy z nagrodami, gratis smaczny poczęstunek, stoiska wystawiennicze, badania lekarskie. (red)

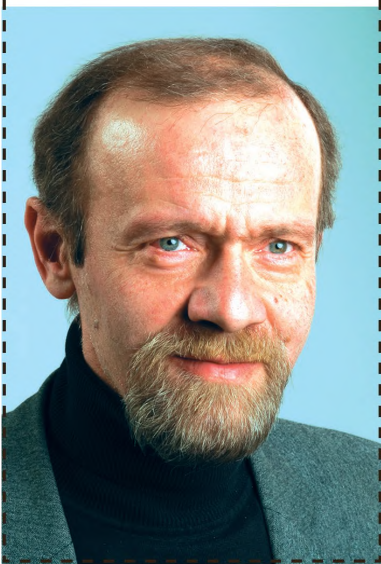
W 2024 ROKU BIEG IM. BOGDANA WŁOSIKA SIĘ NIE ODBĘDZIE

Zarząd KRH zdecydował o zrezygnowaniu w tym roku z organizacji corocznego Biegu Memoriałowego im. Bogdana Włosika. - Z powodu budowy drogi ekspresowej S7 zorganizowanie w październiku kolejnego biegu ulicznego jest praktycznie niemożliwe, ponieważ jego trasa, mająca swoje historyczne uzasadnienie, przebiega aleją Solidarności, gdzie w tym czasie trwać będą prace remontowe i adaptacyjne – powiedział nam Roman Wątkowski, przewodniczący KRH.

- Mamy nadzieję, że w roku 2025 już nic nie stanie na przeszkodzie organizacji tej sportowej imprezy. Dlatego zapraszamy na kolejną edycję biegu w roku przyszłym – dodaje przewodniczący KRH. (f)

DYŻUR W GŁOSIE

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail.
Redaktor Jan Franczyk.
Adres e-mail:
francykjan@gmail.com

- Krzysztof ADAMCZYK, lat 58
- Zofia JAKUBIŃSKA, lat 94
- Bogusław KACZMARCZYK, lat 63
- Zofia KARCZ, lat 86
- Marian KĘPA, lat 71
- Czesław KOWALCZYK, lat 85
- Barbara KWAŚNIAK, lat 68
- Czesław NIZIŃSKI, lat 97
- Krystyna PALUCH, lat 97
- Edward PETLIC, lat 100
- Bogdan RĄCZKIEWICZ, lat 84
- Włodzimierz ROSENTHAL, lat 73
- Irena SŁYSZ, lat 102
- Julian STRÓZIK, lat 82
- Dorota SURMAŃSKA, lat 73
- Dorota TRĘTKO, lat 66
- Józefa WIĘK, lat 88
- Józef WOLAK, lat 88
- Genowefa ZELECH, lat 91
- Krzysztof ZIENTARSKI, lat 79

Kronika pamięci

REKLAMA

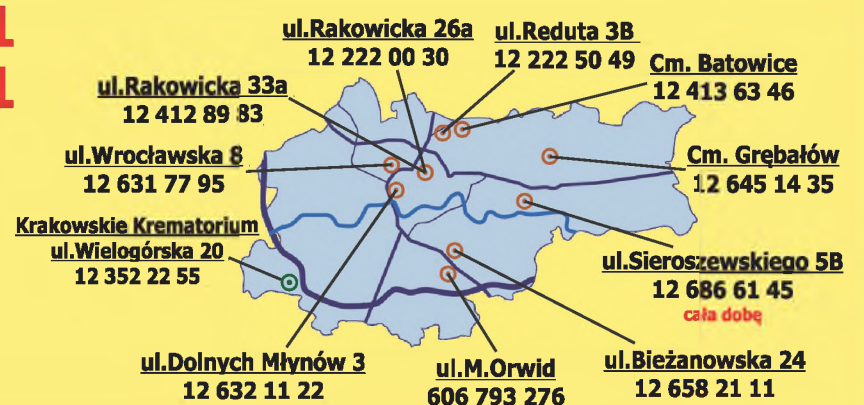
KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ 12 411 11 11
również w
Niedziele i Święta **12 658 21 11**

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

- Całodobowy odbiór osób zmarłych z domów rodzinnych, szpitali, domów opieki, hospicjów
- Przechowywanie ciał zmarłych we własnej chłodni
- Kremacje, certyfikowane balsamacje,
- Reprezentujemy Rodzinę w urzędach, instytucjach, kancelariach kościelnych i zarządach cmentarzy
- Dokonujemy wszelkich opłat związanych z pogrzebem
- Bezgotówkowe rozliczanie pogrzebu w ramach zasiłku pogrzebowego

Gwarantujemy najlepsze ceny usług pogrzebowych

www.karawan.pl

BRYLANTOWE GODY NOWEJ HUTY

W tym roku Nowa Huta obchodzi swoje 75. urodziny, czyli Brylantowe Gody. Z tej okazji w niedzielę 22 września na Placu Centralnym odbył się wernisaż wystawy plenerowej o historii Nowej Huty w formie komiksu Tomasza Bereznickiego pt. „Pewnego razu w nowym mieście, czyli historia Nowej Huty 1949-2024” zrealizowanej przez Nowohuckie

Centrum Kultury. Ta opowieść o Nowej Hucie przybliży historię nie tylko założonego 75 lat temu miasta, ale także ludzi i miejsc czasów zamierzonych, sięgających wczesnego średniowiecza. Zobaczyć można m.in. Kopiec Wandy, klasztor cystersów w Mogile, dworek Matejki czy lotnisko w Czyżynach. Narratorami tej komiksowej podróży przez czas są

dwaj gwiazdorzyczy przygodowego kina – Toshiro Mifune i John Wayne (wystawa będzie czynna do 22 października). Po otwarciu wystawy na samym środku Placu Centralnego (teren zieleni wewnątrz ronda) odbyło się międzypokoleniowe spotkanie społeczności nowohuckiej przy stole. Był jubileuszowy tort oraz drobny poczęstunek, było stanowisko

społecznego archiwum wspomnień, stanowisko składania życzeń dla Nowej Huty, punkt głosowania na projekty Budżetu Obywatelskiego, punkt informacyjny Gminnego Programu Rewitalizacji oraz możliwość wypełnienia ankiety dotyczącej przyszłości Placu Centralnego

(f)

Tydzień
FELIETON
JANA
FRANCZYKA

SMUTNO

Od 35 lat jestem stałym korespondentem Sieci Polskiego Radia w Ameryce. Co dwa tygodnie przesyłam dwudziestominutową korespondencję z Polski, która trafia do amerykańskiej Polonii w Detroit, Chicago, Nowym Jorku i w innych miejscowościach Stanów Zjednoczonych. Przez te wszystkie lata zawsze starałem się promować nasz kraj. Opowiadałem o tym jak Polska bardzo się zmienia, jak się rozwija. Ale

„To smutne, gdy wiele wskazuje na to, że z państwa aspirującego do odgrywania roli jednego z liderów Europy powoli staczamy się do roli państwa peryferyjnego

W WIEKU 100 LAT ZMARŁ EDWARD PETLIC

Edward Petlic (ur. 11 września 1924 r. w Zadrożu, pow. olkuski; zm. 13. września 2024 r. w Krakowie). W latach II wojny światowej był członkiem młodzieżowej organizacji konspiracyjnej „Orlęta”, operującej na terenie powiatu olkuskiego, a następnie żołnierzem Batalionów Chłopskich, ps. „Podkulek”. Aresztowany 12 września 1943 r. w Wolbromiu podczas misji kurierskiej. Skierowany do karnego obozu pracy. Po wyzwoleniu obozu przez żołnierzy Armii Amerykańskiej dowodzonej przez gen. George’a Pattona zdecydował się na powrót do Polski jesienią 1945 r. Podczas przekraczania w Linzu granicy między obszarem kontrolowanym przez armię amerykańską i sowiecką, próbował wrócić na stronę amerykańską, ale został zatrzymany przez żołnierzy Armii Czerwonej. Po przyjeździe do Krakowa

był wielokrotnie przesłuchiwany przez funkcjonariuszy UB w Krakowie. Zwolennik PPS, przeciwnik połączenia PPS z PPR. Ukończył IV Państwowe Liceum i Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Krakowie (1949). W 1949 r. zatrudniony jako pracownik techniczny w Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w Krakowie, a od 1951 r. w Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa” w Krakowie; w l. 1955-1982 pracownik Wydziału P-60 (Zgniatacz) w Hucie im. Lenina w Krakowie jako żuźlowy i operator; od 1982 r. na emeryturze. W drugiej połowie l. 70. XX w. inicjator przygotowania zrealizowanych postulatów płacowych związanych z niskimi zarobkami pracowników Wydziału P-60. Współorganizator strajku na Wydziale Zgniatacz HiL w dn. 20-22 sierpnia 1980 r., członek Komitetu Strajkowego; przewod-

niczący Komitetu Robotniczego Walcowni Zgniatacz (4 września 1980 r.); od 6 września członek Komitetu Robotniczego Hutników i jego Tymczasowego Prezydium, a następnie wiceprzewodniczący Komitetu; członek Prezydium Komisji Robotniczej Hutników NSZZ „Solidarność” (od 18 marca 1981 r.); Społeczny Inspektor Pracy w HiL (1981); odpowiedzialny za działalność Sekcji Ochrony Pracy i Środowiska KRH. Po wprowadzeniu stanu wojennego zatrzymany 13 grudnia 1981 r. w mieszkaniu; internowany w ZK w Nowym Wiśniczu, w ZK w Załężu k. Rzeszowa (od 30 grudnia 1981 r.) oraz w ZK w Darłówku (od 10 stycznia 1982 r.); zwolniony 5 marca 1982 r. Po wyjściu na wolność ze względu na stan zdrowia przebywał na dwumiesięcznym leczeniu w szpitalu. Organiza-

tor struktur PPS w Nowej Hucie – Komitetu Założycielskiego Organizacji Terenowej PPS w Nowej Hucie (1987-1990), zaangażowany w wydawanie i kolportaż pisma PPS „Naprzód” (wrzesień 1988 r. - kwiecień 1990 r.). Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1972) i Krzyżem Wolności i Solidarności (2015) oraz Krzyżem Batalionów Chłopskich (1995), Honorową Odznaką PTTK (2010), Medalem „Dziękujemy za Wolność” (2014) i Odznaką Klubu Tatrzańskiego (1992), Złotą Odznaką „Za pracę społeczną na rzecz miasta Krakowa” (1989) i Srebrną Odznaką „Za pracę społeczną na rzecz miasta Krakowa” (1981).
Pogrzeb śp. Edwarda Petlica odbył się 20 września br. na cmentarzu w Grębałowie.

(red)

z ogromną przykrością muszę stwierdzić, że od grudnia ubiegłego roku mam z tymi korespondencjami coraz większy kłopot. Przy najlepszej woli nie jestem w stanie wskazać nowych, ważnych dla kraju inwestycji czy projektów. Pozostaje mi tylko opowiadanie o kolejnych zaniedbanych inwestycjach i bulwersujących amerykańską Polonię przypadkach naginania czy wręcz ignorowania prawa przez obecne władze naszego państwa. To smutne, gdy wiele wskazuje na to, że z państwa aspirującego do odgrywania roli jednego z liderów Europy powoli staczamy się do roli państwa peryferyjnego, z którego interesamiżni tego świata liczyć się nie będą. Staczamy się do roli państwa, w którym nawet prawa człowieka nie będą specjalnie przestrzegane. To wszystko bardzo smutne.

ks. Piotr Gąsior

Jan L. Franczyk

SŁOWA NA
NIEDZIELĘ
29.09.2024

Kto by się stał powodem grzechu ...
/por. Mk 9/

Pierwszym sprawcą pokus i grzechów jest oczywiście szatan. Ale chyba słuszną pozostaje uwaga, że największym sukcesem diabła jest sytuacja, w której on może być „bezrobotnym” a powodem grzechu staje się dla człowieka inny człowiek. Niestety najczęstszym środowiskiem gorszenia bliźniego – a na pewno

pierwszym dla dziecka – pozostaje dom rodzinny. Rodzice, którzy zamiast błogosławić sobie wzajemnie, przeklinają siebie i podarowanie im dzieci, zaciągają wobec Boga wielką odpowiedzialność. Dlatego Ojciec Niebieski nie powie wówczas, że nic się nie stało.

Ośrodek Kultury Norwida

+ 27 IX, godz. 17:00-18:30 (os. Górali 4) - Ekipa Dobra. Młodzieżowe Centrum Wolontariatu. Spotkanie organizacyjne. Prowadzenie: Paulina Maciaszek, Agnieszka Pięta-Jadczak. Zapisy i informacje: p.maciaszek@okn.edu.pl.
 + 2 X, godz. 10:15-11:00 (gr. 1), godz. 11:00-12:00 (gr. 2) (os. Górali 4) - Klub Rodziców w ARTzonie: MuzykujMY! Warsztaty muzyczne dla rodziców, opiekunów i opiekunek z dziećmi do lat 3. 1 grupa: rodzice i dzieci w wieku 0-1,5 roku. 2 grupa: rodzice i dzieci w wieku 1,5-3 lata. Prowadzenie: Gabriela Dec. Zapisy: okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł/osoba dorosła.
 + 3 X, godz. 10:30-11:30 (os. Górali 4) - Klub Rodziców w ARTzonie: Joga dla dla rodziców, opiekunów i opiekunek z dziećmi. Prowadzenie: Ania Wołos - Miś Jogin. Zapisy: okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł/osoba dorosła.

Klub 303 OKKNH, os. Dywizjonu 303 1

+ Do 3 X - Projekt goszczący uczniów szkoły artystycznej Egressy Béni Református Művészeti Szakgimnázium z Węgier W ramach projektu Klub 303 zorganizował dla grupy z Polski (cyrkowcy) i grupy z Węgier (muzycy, aktorzy, tancerze) wspólne warsztaty integracyjne i cyrkowe oraz próby do pokazu finałowego. Pokaz Finałowy (29 IX, godz. 18:00) - wspólne show polsko-węgierskiej grupy, gdzie zostaną wykorzystane potencjały i umiejętności uczestników z Węgier (taniec, aktorstwo, muzyka) a także pokazane nowe umiejętności grupy z Cyrk-O-Maniacy(cyrk). Pokaz będzie zaprezentowany w Klubie 303 dla otwartej publiczności (wstęp na pokaz będzie bezpłatny, obowiązują zapisy).

Klub Dukat OKKNH, os. Grębałów ul. Stycznia 1

+ 1 X, godz. 11:00 - Ogłoszenie VIII edycji konkursu plastycznego „Nowa Sztuka Niepodległa”. Celem konkursu jest ugruntowanie poczucia wielkości historii Polski oraz wzrost nastrojów patriotycznych wśród dzieci poprzez wyzwolenie ekspresji artystycznej opartej o historię odzyskiwania niezawisłości przez nasz kraj. Termin nadsyłania prac: do 28 października 2024. Finał z pokonkursową wystawą prac odbędzie się 12 listopada 2024.

Klub Herkules OKKNH, os. Branice ul. Gen. M. Karaszewicza-Tokarskiego 29

+ 3 X, godz. 16:00 - Warsztaty szycia dla dzieci. Podczas zajęć uczestnicy będą mieli okazję samodzielnie uszyć praktyczne przedmioty. Przygotowaliśmy dostosowane projekty, które umożliwią naukę różnych technik szycia. Każdy będzie mógł rozwijać swoje umiejętności pod okiem doświadczonych instruktorów. Wasze dzieci nie tylko zdobędą praktyczne umiejętności, ale także stworzą coś funkcjonalnego. Temat zajęć: podstawki pod telefon. Wydarzenie finansowane z Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa 2023 (BO.D18.22/23)

Klub Mirage OKKNH, os. Bohaterów Września 26

+ 3 X, godz. 16.00 - „Wszystko o grzybach i roślinach trujących”. Spotkanie z leśnikiem. Wiele osób wciąż nie dostrzega zagrożenia ze strony grzybów i roślin trujących. A to niebezpieczeństwo nasila się szczególnie latem i jesienią. Wiele popularnych w Polsce roślin z którymi możemy zetknąć się na łące, w parku czy lesie, ma toksyczne właściwości. Jak uchronić się przed śmiertelnym zatruciem czy utratą zdrowia, jak rozpoznać „trucielili”? Tego będzie można dowiedzieć się na spotkaniu, które poprowadzi dr inż. Marcin Widlak z Nadleśnictwa Gorlice. Partnerem wydarzenia jest Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Krakowie. Wstęp wolny.

Klub Wersalik OKKNH, os. Ogradowe 15

+ 4 X, godz.16:00-18:00 - Wersalikowe gierki. Planszówki dla dzieci. Zapraszamy na szalone przygody do wersalikowego świata planszówek! Jeśli szukacie pomysłów na początek weekendu dla całej rodziny, nie mogliście lepiej trafić. Piątkowe wieczory nigdy nie były tak ekscytujące!
 Spotkania prowadzone są w swobodnej atmosferze dla dzieci oraz rodzin. Można wziąć ze sobą swoje ulubione gry planszowe lub skorzystać z naszej oferty. Można wziąć ze sobą ulubione przekąski. Wstęp: 5 zł.
 + 4 X, godz.18:00-22:00 - Wersalikowe gierki. Planszówki dla dorosłych. Zapraszamy wszystkich miłośników gier planszowych na spotkanie dedykowane dla dorosłych. To doskonała okazja do spędzenia czasu w gronie podobnie myślących pasjonatów. Przyjdźcie z ulubioną grą planszową lub skorzystajcie z bogatej oferty, którą przygotowaliśmy. Spotkania odbywają się w luźnej atmosferze, bez konieczności wyłaniania mistrza gry, dzięki czemu każdy może cieszyć się dobrą zabawą i wspólnie odkrywać świat fascynujących planszówek. Wstęp: 5 zł (f)

Duża Scena, os. Teatralne 34

+ 28 IX (sobota), godz. 18 - Chłopi.
 + 29 IX (niedziela), godz. 16 - Chłopi.
 + 1 X (wtorek), godz. 11 - Doktor Dolittle.
 + 2 X (środa), godz. 9.30 - Doktor Dolittle.

Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1

+ 27 i 28 IX (piątek i sobota), 19 - Sztuka.
 + 29 IX (niedziela), godz. 19 - Wszystko o mężczyznach.

TIM/Scena Kolorowa, os. Teatralne 23

+ 27 IX i 1 X (piątek i wtorek), godz. 9 - Calineczka.

NA PLACU BIEŃCZYCKIM

Odwiedziłem najpopularniejszy plac targowy Bieńczycki, gdzie kupimy warzywa i owoce w przystępnych cenach. Tanieją warzywa okopowe na których zbior przyszedł czas. Co prawda król naszych stołów ziemniak trzyma w detalu cenę 2,50-3,00 zł/kg, ale na placu Bieńczyckim kupimy go w półhurcie po 2 zł/kg, a nawet poniżej tej ceny. Na początku placu od strony parkingu p. Marcin z Niegar-

dowa oferuje ziemniaki „lord”, „soraya”, czy czerwone „bella rosa” w workach po 15 kg w cenie 30 zł. Jeśli przejdziemy dalej po parkingu w kierunku ul. Kocmyrzowskiej to kupimy ziemniaki u p. Mieczysława z Rawałowic w tych samych opakowaniach po 25 zł. Podobnie jak u p. Krzyśka. W ogóle warzywa w półhurcie po 5-10 kg kupimy tu taniej takie jak marchew i cebulę po 3 zł/kg, podobnie jak buraki, a pietruszkę po 6-7 zł/kg. Ta konkurencja rolników wpływa na ceny na tym placu, które są konkurencyjne w stosunku do innych placów i nie wiele wyższe od tych półhurtowych w detalu. Tylko na tym placu kupimy obecnie kapustę białą poszatkowaną do zakiszenia po 2,50 zł/kg jak np. u p. Maksymiliana z Biórkowa Małego (stoisko od strony ul. Kocmyrzowskiej) kapusta w główkach jest w cenie 2 zł/kg, a dorodną główkę kupimy w cenie 3-5 zł/szt. To czas najwyższy zakiszyć sobie trochę kapusty, bo obecnie trzyma ona cenę 10 zł/kg, a zimą może osiągnąć wyższą cenę. Ogórki kiszzone poszły już na 16 zł/kg, a małosolne kosztują 20 zł/kg. Można jeszcze kupić świeże ogórki po 8 zł/kg i sobie zakiszyć, dodając czosnek po 2 zł/główkę, czy koper w podobnej cenie. Na tym placu handlują od lat lat stali kupcy tak jak p. Andrzej ze Szczytnik, gdzie kupimy pełny wybór warzyw w znakomitej jakości. Obecnie kupimy tu oprócz klasycznych warzyw okopowych w dobrej cenie kalafiory i brokuły po 8 zł/szt, zielinę po 2,50 zł, a nawet szczaw po 3 zł/peczek i szpinak po 4 zł/peczek. W dobrej cenie jest papryka od 6 do 10 zł/kg i obecnie można ją kupić do konserwacji. Pomidorów jest dostatek w zróżnicowanych cenach od 6 zł/kg u państwa Batogów (po powrocie z urlopu) do 18 zł/kg za „bawole serca”, czy ananasowe u p. Mariusza z Raciechowic. Na swoim stoisku ma w stałej sprzedaży jabłka dobrej jakości w cenach 4-5 zł/kg i gruszki po 6-8 zł/kg. Są tu dorodne orzechy włoskie po 25 zł/kg i laskowe po 14 zł/kg. Obok u p. Arka kupimy nieo tylko warzywa świeże, ale w słoikach i sałatki, chrzan tarty „Boski” jest naprawdę „boski”. Oferta na tym placu owoców i jarzyn jest bardzo szeroka, a od strony ul. Obrońców Krzyża są stoiska oferujące towar po atrakcyjnych dla klientów cenach tak jak u p. Małgosi. Jedno jest pewne, że oferta warzyw i owoców na pl. Bieńczyckim jest bogata i atrakcyjna cenowo dla klientów. (sp) fot. autor

Na placu Bieńczyckim od ponad 30 lat działa kantor prowadzony przez rodzinę Szady, wcześniej ojca Józefa obecnie syna Roberta w którym odnotowaliśmy cenę walut. Niestety kantor nie wytrzymał trudnych czasów dla mikroprzedsiębiorców i ulega likwidacji. W tym tygodniu po raz ostatni odnotowujemy w nim ceny: USD: 3,83-3,88 zł, euro: 4,25-4,30 zł, GBP: 5,06-5,12 zł, CHF: 4,50-4,55 zł. Mamy jednak dobrą wiadomość dla Czytelników: od przyszłego tygodnia będziemy podawać kursy walut z drugiego kantoru na tym samym placu.

CIEŃ KOMENDANTA (1 godz. 50 min.), dokumentalny, reż. Daniela Volker, USA 2024.

Dokument „Cień komendanta” to swoiste post scriptum do Oscarowej „Strefy Interesów” Jonathana Glazera. Historia o istocie człowieczeństwa i o tym, jak można po latach budować mosty między światami i patrzeć z nadzieją w przyszłość. Po prawie 80 latach od czasów wojny, spotykamy Hansa Jugena Hössa, syna komendanta Auschwitz, który przeżył wiele szczęśliwych chwil dzieciństwa w sąsiedztwie obozu - podczas, gdy zaledwie kilka metrów dalej o przeżycie walczyła niezwykła więźniarka- Anita Lasker-Wallfish, wiolonczelistka obozowej orkiestry. Tych dwoje wreszcie stanie twarzą w twarz. Jak będzie wyglądać ich spotkanie? Jak potoczyły się ich powojenne losy?

NIE OBIECUJecie SOBIE ZBYT WIELE PO KOŃCU ŚWIATA (2 godz. 43 min.), komediodramat, reż. Radu Jude, Rumunia/Luksemburg/Francja 2023. Obsada: Ilinca Manolache, Nina Hoss, Vidiu Pirşan, Dorina Lazăr.

O swojej nowej produkcji Radu Jude mówi, że to połączenie komedii ze specyficznym kinem drogi. Zestawiając teraźniejszość z przeszłością, reżyser tworzy sugestywny i prowokacyjny obraz wyzysku, społecznych nierówności, pracy i nowej ekonomii. Bohaterką filmu jest asystentka produkcji Angela Raducanu. Przed pracowaną i niezbyt dobrze opłacaną kobietą stoi poważne zadanie, jakim jest przeprowadzenie wstępnych rozmów z kandydatami do udziału w krótkim filmie na

27 i 28 IX, godz. 17 - Cień komendanta, godz. 18 - Nie obiecuje sobie zbyt wiele po końcu świata, godz. 19.10 - Drużyna A(A), 29 IX, godz. 17 - Drużyna A(A), godz. 18 - Nie obiecuje sobie zbyt wiele po końcu świata, godz. 19.30 - Cień komendanta; 1 X, godz. 14.30 - Filmowy Klub Seniora: Cień komendanta, godz. 17 - Drużyna A(A), godz. 18 - Nie obiecuje sobie zbyt wiele po końcu świata, godz. 19.30 - Cień komendanta; 2 X, godz. 17 - Cień komendanta, godz. 18 - Nie obiecuje sobie zbyt wiele po końcu świata, godz. 19.10 - Drużyna A(A); 3 X, godz. 17 - Drużyna A(A), godz. 18 - Nie obiecuje sobie zbyt wiele po końcu świata, godz. 19.30 - Cień komendanta.

Biblioteka Górali Ośrodka Kultury Norwida, os. Górali 5, poleca:

+ **Mercè Rodoreda, Rozbite lustro, Wydawnictwo Marginesy, 2024.** Trzy pokolenia arystokracji i kilka pokoleń służby- historia, która zaczyna się w latach siedemdziesiątych XIX wieku, sięga nadejścia dyktatury Franko i hiszpańskiej wojny domowej. Kiedy Salvador Vallaura spotyka Teresę Goday, uwodzą go jej aksamitne oczy i zaraźliwy śmiech. Vallaura, bogaty i niemłody już dyplomata, i Teresa, biedna córka handlarza rybami, pobierają się i przeprowadzają do dużej willi na obrzeżach Barcelony. W tym domu ich rodzina rozkwita i rozpada się: w kalejdoskopie zmieniających się perspektyw przewijają się losy kolejnych mężów, żon, córek i synów, także tych z nieślubnego łoża. Przydarzają się tragedie i wielkie, także zakazane miłości, zdrady i dowody bezinteresownego oddania, czyny pełne altruizmu i samolubstwa.

+ **Beata Chomątowska, Miasto dzieci świata, Wydawnictwo Czarne, 2024.** Beata Chomątowska opisuje historię Rabki-Zdroju, począwszy od odkrycia dobroczynnych solanek. Złoty okres uzdrowiska przypada na międzywojnie, gdy pod zarządem rodziny Kadenów rozwija się nasza rodzima „czarodziejska góra” - z eleganckimi pensjonatami, dancinami i elitarnymi szkołami dla młodzieży z dobrych domów. Potem nadchodzą mroczne dni: w Rabce powstaje inna szkoła, w której przyszli członkowie oddziałów SS ćwiczą się w wykonywaniu egzekucji, bezpowrotnie znikają też żydowscy mieszkańcy miasta. W 1945 roku dochodzi do napadów z bronią na żydowskie sierocińce, a „leśni” jeszcze długo nie składają broni, wcielając w życie mit podhalańskiego zbójnika. Polska Ludowa tworzy tu wielki sanatoryjny kombinat dla najmłodszych, gdzie pełni oddania lekarze walczą o zdrowie przyszłych pokoleń. We wspomnieniach wielu małych kuracjuszy sanatorium przypomina jednak kolonię karną... Rabka nie jest zatem miejscem z bajki, nie jest też miasteczkiem z horroru. Jak mówi jeden z dawnych mieszkańców, to miasto pełne podwójności, skrywające niejednoznaczność, fascynującą przeszłość.

„POŻEGNANIE LATA”

21 września skończyło się kalendarzowe lato i przyszła jesień. Krakowski Związek Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych zorganizował tradycyjne „Pożegnanie lata” dla seniorów z Mistrzejowic. Spotkania dotychczas odbywały się od lat na Zarabiu w „Banderowie”. Tym razem spotkanie odbyło się w Gdowie w restauracji „Babie Lato”. W imprezie wzięło udział ponad 100 seniorów, którzy dojechali tutaj dwoma autobusami. Zaproszonych gości w osobach wicewojewody małopolskiego Elżbieta Achinger, radnej M. Krakowa Bogumiły Drabik i komendanta Straży Miejskiej w Krakowie Jerzego Mądryka powitała prezes KZERIŃON Elżbieta Pyka. Przybyłych powitano kawą i herbatą oraz smacznymi drożdżówkami. Później ugoszczono seniorów obiadem w postaci tra-

dycyjnego schabowego z ziemniakami i kapustą i były też jeszcze inne smakołyki. Jednakże seniorzy nie tylko przyjechali na konsumpcję, ale bawili się wspaniale przy muzyce zespołu Mariana Soji. Wystąpił także własny zespół „Seniorinki”.

Jak nas poinformowała prezes Związku Elżbieta Pyka seniorzy z Mistrzejowic spędzili aktywnie lato i byli dwukrotnie na ciepłych basenach w Orawicy. Nie dawno wrócili z turnusu rehabilitacyjnego w Bartkowej dofinansowanego dla niepełnosprawnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie. W czerwcu i lipcu 72 seniorów wypoczywało nad morzem Bałtyckim w Łazach i Mielnie. Obecnie Związek przygotowuje obchody Dnia Seniora, które odbędą się na Zielonym Wzgórzach w gminie Koniusza. (sp)

POŻEGNALI LATO W KRYSPINOWIE

Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Osobom Pokrzywdzonym przez Los oraz działające przy tym Stowarzyszeniu Centrum Aktywności Seniora „Ruch To Zdrowie” oraz Klub Seniora byli organizatorami wyjazdu rekreacyjnego do Ośrodka „Eventy” w Kryspinowie dla około 70 seniorów z terenu Krakowa w ramach akcji „Senioralne wyjazdy – Lato 2024 – CAS w Mistrzejowicach – Ruch to zdrowie”. Wyjazd, który odbył się 22 sierpnia, był wręcz odzwierciedleniem naszej nazwy, bo był ruch na świeżym powietrzu, przejażdżki na rowerach wodnych, jednocześnie była rehabilitacja narządów ruchu, co w wieku senioralnym jest bardzo wskazane. Była też typowo senioralna zabawa przy dźwiękach muzyki lat 70. i 80. granej na żywo przez naszego zaprzyjaźnionego muzyka p. Rysia z Chęcina. Wszystko to prowadziło do relaksu, do odprężenia od dnia codziennego. A to ważne dla psychiki seniorów. Tym bardziej, że dochodziło nawiązywania nowych przyjaźni i wielu ciekawych dyskusji. Oczywiście organizatorzy nie zapomnieli o seansach fotograficznych w tak pięknych miejscach, nad samym jeziorem. Nasz fotograf i realizator p. Franciszek Rozmus uwiecznił nasze akrobacje, które później oglądaliśmy na forach in-

ternetowych i facebooku. Przewidując wyczerpujący dzień, organizatorzy posilili seniorów super kiełbaskami z grilla (w podwójnej porcji), z prywatnej masarni „Wolęx”. Posiłek miał miejsce w specjalnej strefie „Eventy”. Dzięki temu organizatorzy mieli wręcz gwarancję, że nikt w czasie długiego dnia zabaw i wielu wrażeń nie zestabnie. W czasie tańców i zabaw panie z obsługi – Agnieszka, Bernadeta i Ewelina – podawały dodatkowe kiełbaski grillowe i napoje, co skutecznie poprawiło siły vitalne seniorów do dalszej zabawy. A były wśród osoby po 85 roku życia. Wszyscy wrócili zadowoleni, ze śpiewem, do Krakowa. Przy okazji należą się słowa podziękowania dla Głosu Tygodnika Nowohuckiego za promocję naszych działań od lat. Dziękujemy Gminie Miejskiej Kraków. Podziękowania należą się również wspierającym nas firmom: MPWiK, MPEC, KHK i wielu innym, a także osobom takim jak p. Józef Baran, zarządca O.R.W w Kryspinowie. Bez nich tak wspaniały wyjazd naszych seniorów nie byłby możliwy. Serdecznie dziękujemy!

W imieniu organizatora:
Adam Grelecki, prezes Stowarzyszenia Pomocy Bezrobotnym i Osobom Pokrzywdzonym przez Los

75. NOWA HUTA. DLACZEGO NIE?! KONCERT „DRZEWO, DOM I STÓŁ”

To będzie prawdziwa podróż w czasie i przestrzeni! Wyruszymy śladami wiejskich grajków, cygańskich taborów i klezmerskich orkiestr. W jesiennej odsłonie cyklu Nowa Huta. Dlaczego Nie?! Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta zaprasza na koncert Joanny Słowińskiej, której towarzyszyć będzie Stanisław Słowiński Quartet. 29 września (niedziela) o godzinie 18 spotykamy się w Bieńczycach – na zielonym terenie przy stawie na ulicy Kaczeńcovej.

W pięknych okolicznościach przyrody zabrzmi polska muzyka tradycyjna, pełna motywów muzyki Małopolski, Podkarpacia, muzyki romskiej i klezmerskiej. Pieśni z tekstami Jana Słowińskiego wykona charyzmatyczna pieśniarka Joanna Słowińska, a towarzyszyć jej będą muzycy współtworzący formację Stanisław Słowiński

Quartet. To jeden z czołowych zespołów sceny muzyki improwizowanej. W czasie koncertu usłyszymy utwory znane m.in. z programów: „Bursztynowe drzewo”, „Zielnik”, „Możesz być”, „Wczoraj wolność mi dali”. Wszystkie inspirowane słowiańską ludowością, tradycjami żydowskimi, romskimi, ale też stanowiące silną autorską kreację liryczną.

Miejsce jesiennej edycji NHDN?! nie jest przypadkowe – w tym roku przypada 800-lecie pierwszej pisemnej wzmianki o wsi Bieńczyce. Koncert na terenie obecnej Dzielnicy XVI wpisze się więc w świętowanie tej imponującej rocznicy. Wydarzeniu towarzyszyć będzie kwesta na rzecz Hospicjum św. Łazarza, wolontariuszki i wolontariusze będą zbierać datki do żonkilowych puszek. Wstęp na koncert jest wolny.

Wystąpią: Joanna Słowińska

– śpiew, skrzypce; Stanisław Słowiński Quartet: Stanisław Słowiński – skrzypce, Franciszek Raczkowski – fortepian, Szymon Frankowski – kontrabas i Adam Stępniewski – perkusja. Teksty: Jan Słowiński. Muzyka: Stanisław Słowiński, Joanna Słowińska, Mikołaj Blajda. Opracowanie muzyczne: Stanisław Słowiński. Przewodzenie koncertu: Lidia Jazgar. Koordynator cyklu: Ireneusz Raś. Organizatorzy: Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta, Porozumienie Dzielnicy Nowohuckich (XIV Czyżyny, XV Mistrzejowice, XVI Bieńczyce). Partnerzy wydarzenia: Hospicjum św. Łazarza, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe „Fares”, MPEC Kraków, Wodociąg Miasta Krakowa, Agencja Artystyczna Art Blue. Patron medialny: Głos Tygodnik Nowohucki.

(f)

Kraków

PIOSENKI JANA SŁOWIŃSKIEGO

DRZEWO, DOM I STÓŁ

JOANNA SŁOWIŃSKA
ŚPIEW, SKRZYPCE

STANISŁAW SŁOWIŃSKI
QUARTET
W SKŁADZIE:

STANISŁAW SŁOWIŃSKI
SKRZYPCE

FRANCISZEK RACZKOWSKI
FORTEPIAN

SZYMON FRANKOWSKI
KONTRABAS

ADAM STĘPNIOWSKI
PERKUSJA

29.09.2024 (NIEDZIELA) | 18:00

PRZY STAWIE KACZEŃCOWYM
UL. KACZEŃCOWA | KRAKÓW-BIEŃCZYCE

KONCERT POPROWADZI
LIDIA JAZGAR

WSTĘP WOLNY
WYDARZENIU TOWARZYSZYĆ BĘDZIE KWESTA
NA RZECZ HOSPICJUM ŚW. ŁAZARZA W KRAKOWIE

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATORZY

PARTNERZY WYDARZENIA

PATRON MEDIALNY

BUDŻET OBYWATELSKI 2024: CZAS NA WASZE GŁOSY!

13 września rozpoczęło się głosowanie w tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Mieszkańcy mogą zdecydować, które projekty zostaną zrealizowane w ich dzielnicach oraz na terenie całego miasta. W tegorocznej edycji znalazły się liczne inicjatywy, które mają na celu poprawę jakości życia w Krakowie, a w szczególności w Dzielnicy XIV - Czyżyny. Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje o projektach lokalnych oraz ogólnomiejskich, a także jak i kiedy można oddać swój głos.

Projekty zgłoszone w Dzielnicy XIV Czyżyny w ramach budżetu obywatelskiego cechują się dużą różnorodnością, zarówno pod względem tematyki, jak i kosztów. Wśród propozycji znajdują się inicjatywy związane z zielenią miejską, takie jak nasadzenia drzew i krzewów oraz tworzenie parków kieszonkowych, projekty infrastrukturalne, jak remonty chodników i budowa boisk, a także przedsięwzięcia kulturalne, edukacyjne i sportowe, w tym kursy samoobrony, warsztaty fotograficzne i zajęcia biegowe. Koszty projektów wahają się od 3 660 zł do 717 831 zł, co pokazuje szerokie spektrum zarówno pod względem skali, jak i finansowego zaangażowania.

A oto i one:

Nowe drzewa i krzewy w dzielnicy

Numer projektu: 1
Koszt: 500 000 zł
Opis: Posadzenie około 100 drzew oraz kilku tysięcy krzewów na placach zabaw, wzdłuż ulic i w pasach drogowych na osiedlach w Czyżynach.

Krwiodawcy z Czyżyn

Numer projektu: 2
Koszt: 8 000 zł
Opis: Promocja honorowego krwiodawstwa i zapewnienie odpowiedniej ilości krwi dla mieszkańców dzielnicy XIV Czyżyny i całego Krakowa.

BOISKO (bramki + piłkoczwycy)

Numer projektu: 3
Koszt: 300 000 zł
Opis: Budowa trawiastego boiska do piłki nożnej z bramkami i piłkoczwycami w Parku Skalskiego

Kurs pierwszej pomocy + algorytm BLS

Numer projektu: 4
Koszt: 25 000 zł
Opis: Kurs pierwszej pomocy, algorytm BLS (Podstawowe Zabiegi Resuscytacyjne) oraz ratownictwo wodne dla ok.100 osób z Dzielnicy XIV Czyżyny

Leśny Park Kieszonkowy

Numer projektu: 5
Koszt: 700 000 zł
Opis: Utworzenie leśnego parku kieszonkowego przy zbiegu ulic Cichoziemnych AK i ul. Zajączkowej (okolice Lasu Czyżyńskiego), jako rekreacyjne miejsce dla mieszkańców i rowerzystów.

Nowości w Bibliotece - zakup gier, literatury, oraz ebooków

Numer projektu: 6
Koszt: 220 000 zł
Opis: Doposażenie Filii nr 47 Biblioteki Kraków w nowe książki, ebooki i gry planszowe.

Zagospodarowanie zieleni przy ul. Tomickiego

Numer projektu: 9
Koszt: 198 500 zł
Opis: Zagospodarowanie zieleni między blokami przy ul. Tomickiego i stworzenie nowego miejsca integracji lokalnej społeczności.

Samoobrona dla dzieci i młodzieży

Numer projektu: 12
Koszt: 24 250 zł
Opis: Kurs samoobrony dla dzieci w wieku 6-10 i 11-15 lat, uczący radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia.

Ćwiczenia dna miednicy dla wszystkich grup wiekowych

Numer projektu: 13
Koszt: 4 170 zł
Opis: Profilaktyczne ćwiczenia dla osób z problemem nietrzymania moczu, poprawiające kondycję fizyczną.

Ćwiczenia z pierścieniami wibracyjnymi smovey na powietrzu

Numer projektu: 14
Koszt: 3 660 zł
Opis: Ćwiczenia prewencyjne i wspomagające zdrowie, szczególnie w chorobach neurologicznych i cukrzycy.

Zajęcia biegowe dla mieszkańców dzielnicy XIV Czyżyny

Numer projektu: 19
Koszt: 5 200 zł
Opis: Organizacja bezpłatnych zajęć biegowych dla mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Projekt zakłada realizację cyklu 12 zajęć ruchowych w parku

Prezentacje muzyczne - 4 koncerty chóralne, soliści i zespół

Numer projektu: 20
Koszt: 170 600 zł
Opis: Organizacja 4 koncertów chóralnych z solistami i zespołem w parafii św. Brata Alberta w Czyżynach.

Zielona Aleja Spacerowa przy górze w pobliżu pasa startowego

Numer projektu: 21
Koszt: 500 000 zł
Opis: Budowa zielonej alei spacerowej z nawierzchnią, elementami małej architektury i nowymi nasadzeniami.

Truchtaj razem z Nami! (duża pętla 3300>2500m)

Numer projektu: 22
Koszt: 45 000 zł
Opis: Zmiana oznaczenia dużej pętli biegowej w Parku Lotników na krótszą, bardziej bezpieczną.

Profesjonalna Siłownia z regulowanym obciążeniem w Czyżynach

Numer projektu: 23
Koszt: 400 000 zł
Opis: Budowa siłowni na świeżym powietrzu z regulacją obciążenia, dostępnej dla mieszkańców w okolicy ul. Kłosowskiego

Psi wybieg w „Parku Woźniców”. Zuza chce na pole!

Numer projektu: 24
Koszt: 717 831 zł
Opis: Utworzenie psiego wybiegu w Parku Woźniców, zapewniającego bezpieczne miejsce do zabawy dla psów.

SMOK CO KROK, czyli Szlak Smoków Krakowskich

Numer projektu: 25
Koszt: 210 000 zł

Opis: Kontynuacja zwycięskiego projektu, którego celem jest stworzenie szlaku smoczycy figurek prowadzącego do mało znanych, niezwykłych atrakcji Krakowa.

Wybieg dla psów w Parku Lotników

Numer projektu: 26
Koszt: 330 000 zł
Opis: Utworzenie wybiegu dla psów w Parku Lotników Polskich.

„Lasek paprociowy” zielone serce Czyżyn

Numer projektu: 29
Koszt: 330 000 zł
Opis: Zagospodarowanie terenu zielonego z urządzeniami siłowymi i nasadzeniami zieleni przy ul. Bronisława Włodarczyka i ul. mjr. Mariana Pisarka.

Otwarte Czyżyny. Porozmawiajmy o niepełnosprawności

Numer projektu: 30
Koszt: 17 800 zł
Opis: Warsztaty na temat niepełnosprawności oraz organizacja wydarzeń integracyjnych dla dzieci w spektrum autyzmu.

Terapeutyczny plac zabaw

Numer projektu: 31
Koszt: 70 000 zł
Opis: Uzupełnienie Ogródka Jordanańskiego o ścieżkę sensoryczną oraz tablice sensoryczne dla dzieci o specjalnych potrzebach.

Integracja mieszkańców - Osiedle Łęg i nowe osiedla Czyżyn

Numer projektu: 32
Koszt: 385 200 zł
Opis: Integracja mieszkańców starego osiedla Łęg i nowych osiedli Czyżyn poprzez cykl wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.

Łącząc Miasto z Naturą; ścieżka prowadząca do Parku Lotników

Numer projektu: 33
Koszt: 280 000 zł
Opis: Budowa nowej ścieżki łączącej pętlę tramwajową Wiczysta z Parkiem Lotników, poprawiającej dostępność komunikacyjną.

Stacja Łęg - park przy ulicy Na Załęczu

Numer projektu: 35
Koszt: 717 831 zł
Opis: Powstanie parku przy ulicy Na Załęczu w dzielnicy Czyżyny.

Remont chodnika w ul. Stella-Sawickiego od ul. Pisarka do ul. Wiślickiej

Numer projektu: 41
Koszt: 650 000 zł
Opis: Remont chodnika z wymianą uszkodzonych płyt na kostkę brukową.

Festiwal Rozmaitości - dwudniowe święto tylko dla dorosłych

Numer projektu: 44
Koszt: 34 000 zł
Opis: Dwudniowe wydarzenie z bezpłatnymi warsztatami artystycznymi dla dorosłych.

Doświetlenie parkingów wzdłuż bloków 8,9 i ulicy Bronisława Włodarczyka

Numer projektu: 45
Koszt: 330 000 zł
Opis: Wymiana oświetlenia na parkingach wzdłuż ul. Włodarczyka na wysokości bloków 8,9 i 17

Piłkarskie marzenia w Czyżynach

Numer projektu: 47
Koszt: 265 700 zł
Opis: Kompleksowe wsparcie szkolenia dzieci w piłce nożnej, w tym zakup sprzętu i organizacja wypoczynku letniego.

Park Kieszonkowy przy wybiegu dla psów na os. 2 Pułku Lotniczego

Numer projektu: 48
Koszt: 615 000 zł
Opis: Utworzenie ogólnodostępnego parku kieszonkowego na os. 2 Pułku Lotniczego.

Kwitnące magnolie

Numer projektu: 51
Koszt: 20 000 zł
Opis: Nasadzenia magnolii na os. 2 Pułku Lotniczego, Dywizjonu 303 i w sąsiedztwie os. Avia.

Park kieszonkowy przy ul. Orlińskiego

Numer projektu: 52
Koszt: 615 000 zł
Opis: Budowa parku kieszonkowego z alejkami, małą architekturą i nowymi nasadzeniami pomiędzy zabytkowym hangarem a blokiem nr 26 na os. 2 Pułku Lotniczego.

Zumba

Numer projektu: 53
Koszt: 12 200 zł
Opis: Bezpłatne zajęcia z zumbą dla mieszkańców, obejmujące program kompletny treningowy fitness.

Czyżyński Kurs Fotografii dla mieszkańców i wystawa

Numer projektu: 54
Koszt: 21 300 zł
Opis: Szkolenie z fotografii, praca w studiu i wystawa najlepszych zdjęć wykonanych przez mieszkańców.

Bezpłatne zajęcia sportowe ze sztuki walki dla dzieci

Numer projektu: 55
Koszt: 13 200 zł
Opis: Bezpłatne zajęcia ze sztuk walki dla dzieci i młodzieży z terenu dzielnicy Czyżyny.

Budki łęgowe w Parku Skalskiego

Numer projektu: 56
Koszt: 20 000 zł
Opis: Analiza stanu budek łęgowych dla ptaków w Parku im. gen. Stanisława Skalskiego oraz ich czyszczenie lub wymiana.

Lotnisko Czyżyny - innowacje dla mikromobilności

Numer projektu: 58
Koszt: 330 000 zł
Opis: Instalacja stacji ładowania rowerów elektrycznych zasilanej energią słoneczną na terenie byłego lotniska Rakowice-Czyżyny.

W tym roku do wyboru są także projekty ogólnomiejskie, takie jak:

Nie pogub się na Rondzie Czyżyńskim!

Numer projektu: 6
Koszt: 500 000 zł
Opis: Montaż tablic informacji pasażerskiej na Rondzie Czyżyńskim, wykorzystujących wyświetlacze do prezentowania rozkładu jazdy, map

komunikacyjnych oraz drogowskazów. Realizacja projektu ułatwi orientację i poruszanie się po węzle.

Krwiodawcy z Krakowa

Numer projektu: 29
Koszt: 25 000 zł
Opis: Promocja honorowego krwiodawstwa, mająca na celu zwiększenie liczby honorowych krwiodawców oraz zapewnienie ilości jej składników w wystarczającej ilości dla potrzeb mieszkańców Krakowa

Kwitnąca Nowa Huta: Zielony Plan dla 5 Dzielnic Nowohuckich

Numer projektu: 39
Koszt: 338 000 zł
Opis: Obsadzenie wiosennymi roślinami cebulowymi i kwitnącymi krzewami nowohuckich podwórek, skwerów i ciągów komunikacyjnych na terenie 5 dzielnic Nowohuckich: Bieńczyca, Czyżyn, Mistrzejowice, Wzgórz Krzesławickich i Nowej Huty.

Niech stanie się światłość! (Park Lotników)

Numer projektu: 187
Koszt: 180 000 zł
Opis: Instalacja oświetlenia na końcówce małej pętli w Parku Lotników, wyznaczenie nowej bezpiecznej pętli biegowej o długości 2500 m, umieszczenie schowka na rzeczy pod ławkami przy fontannie oraz budowa zadaszonej wiaty chroniącej przed deszczem.

„Stacja park-S-owa” w rejonie ulic Sołtyśowskiej/Na Załęczu

Numer projektu: 222
Koszt: 1 520 000 zł
Opis: Utworzenie parku w rejonie ulic Sołtyśowskiej i Na Załęczu, którego motywem przewodnim są tory starej linii kolejowej, wraz z obiektami małej architektury (m.in. sowa w centralnym punkcie parku). Projekt realizowany zgodnie z planem Zarządu Zieleni Miejskiej.

Miasteczko Ruchu Drogowego w Nowej Hucie

Numer projektu: 225
Koszt: 1 520 000 zł
Opis: Rewitalizacja parku przy ulicy Tomickiego w celu stworzenia nowoczesnego Miasteczka Ruchu Drogowego, które pełnić będzie funkcję rekreacyjną oraz edukacyjną, umożliwiając naukę bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym.

Jak i kiedy głosować?

Głosowanie na projekty Budżetu Obywatelskiego odbywa się w dniach 13-27 września 2024 roku. Głosy można oddać zarówno online na stronie budżet.krakow.pl, na platformie budżetu obywatelskiego, jak i osobiście w wyznaczonych punktach na terenie miasta. Każdy mieszkaniec Krakowa, niezależnie od wieku, może zgłaszać na maksymalnie trzy projekty ogólnomiejskie oraz trzy projekty lokalne.

Warto pamiętać, że Budżet Obywatelski to doskonała okazja, aby mieć realny wpływ na rozwój swojej okolicy. Oddając swój głos, możemy wspólnie przyczynić się do poprawy jakości życia w naszej dzielnicy i całym Krakowie. Nie zwlekaj – Twój głos się liczy!

Biuro rady dzielnicy: os. Dywizjonu 303 nr 34, 31-874 Kraków.

GODZINY OTWARCIA BIURA DLA MIESZKAŃCÓW: poniedziałek: 09:00-17:00, wtorek: 09:00-17:00, środa: 11:00-16:00, czwartek: 08:00-16:00, piątek: 08:00-16:00.

Przewodnicząca – Anna Gieras – anna.gieras@dzielnica14.krakow.pl Zastępca Przewodniczącej – Grzegorz Maczka – grzegorz.maczka@dzielnica14.krakow.pl Członek Zarządu – Anna Czajkowska – anna.czajkowska@dzielnica14.krakow.pl Członek Zarządu – Łukasz Hodor – lukasz.hodor@dzielnica14.krakow.pl Członek Zarządu – Grzegorz Ronij – grzegorz.ronij@dzielnica14.krakow.pl

ŚWIĘTO DZIELNICY XVI

Za nami 24 Spotkania Bieńczyckie, które na gościnnym terenie Młodzieżowego Domu Kultury im. Janusza Korczaka, zgromadziły prawdziwe tłumy. Atrakcje dla wszystkich, bez względu na wiek i zainteresowania, piękna pogoda, konkursy z nagrodami i poczęstunek sprawiły, że każdy kto 15 września wziął udział w Święcie Dzielnicy XVI opuszczał to miejsce z uśmiechem na twarzy.

Do ostatniej chwili pogoda trzymała organizatorów w szachu. Gospodarze wydarzenia – Zygmunt Bińczycki, przewodniczący szesnastki i Monika Modrzejewska, dyrektorka MDK im. Korczaka potrafią jednak, jak się okazało nie tylko świetnie organizować imprezy, ale też zaklinać aurę. W sobotnie popołudnie nad terenem, na którym zaplanowano wydarzenie świeciło piękne słońce. Dzięki temu mieszkańcy mogli skorzystać ze wszystkich atrakcji. Dla najmłodszych były ulubione przez dzieci karuzele i dmuchańce, wata cukrowa, wóz strażacki, liczne gry

o różnym poziomie trudności, bańki mydlane, dla nieco starszych żyroskop. Przed sceną i na niej prezentowali się uczniowie bieńczyckich szkół i przedszkolaki z naszej dzielnicy. Oczywiście nie zabrakło prezentacji zespołów z MDK im. J. Korczaka. Na placu przed sceną obecni mogli obejrzeć rekonstrukcje walk rycerskich. Na terenie imprezy znajdowała się wioska słowiańska, gdzie można było m.in. wybić pamiątkową monetę czy też wziąć udział w ciekawych warsztatach. Zebrani obejrzeli również pokazy walk szermierskich przygotowane przez Klub

Zerwikaptur oraz występy Teatru Iluzji. Swoje stanowiska miała Straż Miejska, Policja, Biblioteka Kraków, Harcerze, którzy dodatkowo zapraszali dzieci i młodzież do udziału w grach i zabawach. Dla uczestników przygotowana było również fotobudka 3D. Dojrzałym mieszkańcom Bieńczyce mogli nie tylko zapoznać się z działalnością, Centrum Aktywności Seniora Złota Jesień Hutnika, oraz CAS-u Bieńczyce i Krakowskiego Centrum Seniora, ale też wziąć udział w przygotowanych specjalnie dla nich warsztatach. Swoje stanowisko miała rzecz jasna również Rada Dzielnicy, można tu było zapoznać się z projektami Budżetu Obywatelskiego i na wybrane z nich oddać swój głos.

Beczkwóz z Wodociągów Miasta Krakowa pozwalał wszystkim obecnym ugasić pragnienie. Podczas wydarzenia można było skosztować kiełbaski z kultowej nyski „spod hali”. Nie zabrakło darmowego poczęstunku, tradycyjnie już przygotowanego przez Zespół Szkół Gastronomicznych w tym roku oprócz bigosu był jubileuszowy tort. Warto bowiem przypomnieć, że w 2024 roku Bieńczyce obchodzą Jubileusz 800-lecia. Akcentem jubileuszowym było również otwarcie wystawy plenerowej „Bieńczyce – moje miejsce na ziemi” zrealizowanej przez Radę Dzielnicy XVI wspólnie z Muzeum Krakowa.

Podczas Spotkań Bieńczyckich nie mogło zabraknąć losowania nagród, w tym roku wśród nagród głównych znalazły się frytownica i mikrofalówka.

Na scenie pojawił się zespół Budka

Band – grający covery Budki Sufle-
ra. Główną gwiazdą wieczoru był natomiast zespół Chłopcy z Placu Broni. Ich koncerty, pełne nostalgii i przesłania o wolności, zawsze przyciągają zarówno starszych fanów, jak i nowe pokolenia słuchaczy. Tak było i tym razem, wieczorny występ zgromadził pod sceną prawdziwe tłumy, a wspólne śpiewanie najbardziej znanych przebojów połączyło mieszkańców.

Tradycyjnie już wydarzeniu towarzyszyła kwesta na rzecz Hospicjum Świętego Łazarza.

Organizatorzy Spotkań Bieńczyckich 2024 dziękują serdecznie za wsparcie i współpracę sponsorom: PUHiT Kraków i Sigma Pizza&Bar; partnerom: Policji, Szkole Aspirantów PSP, Straży Miejskiej, MOS Kraków Wschód, Zespołowi Szkół Gastronomicznych, CAS Złota Jesień Hutnika, CAS Bieńczyce, Krakowskiemu Centrum Seniora, Wodociągom Miasta Krakowa, Bibliotece

Kraków, Hufcowi ZHP Kraków, Hospicjum Świętego Łazarza. Patronami medialnymi wydarzenia byli: Głos. Tygodnik, TVP 3 Kraków, Kurier Bieńczycki, ESKA 2 i krakow.pl. Szczególnie serdecznie dziękujemy Wam drodzy Mieszkańcy, że po raz kolejny przyjęliście zaproszenie Rady Dzielnicy XVI do wspólnego spędzenia czasu, do wspólnego świętowania!

ŚNIADANIE NA KACZEŃCOWEJ

Trwa głosowanie w XI edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Mieszkańcy Dzielnicy XVI mogli oddać swój głos między innymi w przepięknej scenarii Ogrodu nad Stawem przy ul. Kaczeńcowej, który powstał właśnie w ramach BO.

„Śniadanie na Kaczeńcowej”, na które zaprosiła mieszkańców Rada Dzielnicy XVI Bieńczyce to wydarzenie, podczas którego 22 września można było w kameralnej atmosferze porozmawiać o otaczającej nas rzeczywistości, poznać sąsiadów, spędzić miło czas i oddać swój głos na projekty zgłoszone do BO. Jego uczestnicy co roku podkreślają, że brakuje takich spotkań będących okazją do zwykłej rozmowy z sąsiadami. Grana na żywo muzyka w połączeniu z pysznym śniadaniem (kanapki, kawa i herbata), serwowanym przez „Gastronomika” tworzą ciepłą rodzinną atmosferę. Kto był ten może potwierdzić, kto nie był może nadrobić za rok – wydarzenie ma bowiem charakter cykliczny. Osobom, które oddały swój głos w XI edycji Budżetu Obywatelskiego, czy to podczas „śniadania” czy podczas Spotkań Bieńczyckich, czy też w domu on-line serdecznie dziękujemy za zaangażowanie i aktywność. Tych, którzy jeszcze tego nie zrobili namawiamy – wybierzcie, zagłosujcie, zdecydujcie! Może to właśnie Wasze otoczenie zmieni się, dzięki projektom Budżetu Obywatelskiego tak jak zmieniło się otoczenie stawu przy ul. Kaczeńcowej.

PONAD 20 LAT OWOCNEJ WSPÓŁPRACY

WIZYTA DELEGACJI Z FRANKFURTU NAD MENEM W KRAKOWIE – 09-13 WRZEŚNIA 2024 ROKU

Za nami kolejna już wizyta w Krakowie przedstawicieli Frankfurtu nad Menem, pod przewodnictwem Elke Voithl, członkini Zarządu Miasta do spraw społecznych, młodzieży, rodziny i seniorów. To efekt realizacji porozumienia pomiędzy Stołecznym Królewskim Miastem Kraków i Miastem Frankfurt nad Menem o współpracy w dziedzinie pomocy społecznej, podpisanego 19 kwietnia 2001 r.

Współpraca między Krakowem i Frankfurtem nad Menem w zakresie pomocy społecznej stała się trwałym elementem wzajemnych kontaktów obu miast. W trakcie wieloletniej współpracy dotyczącej kwestii socjalnych nawiązany został konstruktywny dialog na temat struktury usług społecznych oraz zróżnicowanych form pomocy. Intensywna wymiana doświadczeń owocuje bieżącym doskonaleniem pracy krakowskiego systemu pomocy społecznej. Wspólne spotkania odbywają się naprzemiennie, w odstępach rocznych, we Frankfurcie nad Menem i w Krakowie. **Tematyka tegorocznej wizyty dotyczyła zagadnień związanych z „Przestrzenią społeczną”.** W trakcie pobytu przedstawiciele urzędu miasta oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, działających na rzecz pomocy społecznej we Frankfurcie nad Menem, odwiedzali miejsca związane z organizowaniem społeczności lokalnej – pracą w środowisku lokalnym z dziećmi, młodzieżą, osobami z niepełnosprawnościami oraz seniorami.

Przedstawiciele Frankfurtu wizytowali m.in.: Placówkę Wsparcia Dziennego SIEMACHA Spot Kraków, Krakowski Instytut Psychoterapii „Ptaszyckiego”, Środowiskowy Dom Samopomocy „Vita”, Krakowskie Centrum Seniora oraz zapoznali się z działalnością Programów Aktywności Lokalnej funkcjonujących w Gminie Miejskiej Kraków.

Od początku współpracy przed-

stawiciele urzędów, instytucji, organizacji pozarządowych zaangażowanych w politykę społeczną obu miast, spotykali się już ponad 40 razy, aby wymieniać się doświadczeniami, uczyć się od siebie i wprowadzać pozytywne zmiany w swoich działaniach na rzecz lokalnych społeczności. We wspólnych konferencjach, spotkaniach, warsztatach i praktykach uczestniczyli także pracownicy wyższych uczelni, studenci oraz seniorzy z obu miast partnerskich.

– **Współpraca między Krakowem i Frankfurtem nad Menem ma długie tradycje. Mówię to nie tylko w imieniu swojego wydziału, ale także magistratu frankfurckiego. Jesteśmy bardzo wdzięczni, że to partnerstwo istnieje. Że tę współpracę prowadzimy. Odwiedzamy się i realizujemy wizyty studyjne od wielu lat i za każdym razem, przebywając w Krakowie, czy gdy delegacja krakowska przebywa we Frankfurcie, orientujemy się, jakie świetne rozwiązania będziemy mogli zaimplementować w naszym mieście i odwrotnie. Tych przykładów, które nas inspirują i mogą być wprowadzane w naszych miastach, jest bardzo wiele. Poprzez tę współpracę jesteśmy w stałym kontakcie, odwiedzamy się i bezpośrednio wymieniamy doświadczenia, dzieląc się nimi. Jesteśmy za to bardzo wdzięczni – mówiła Elke Voithl, członkini Zarządu Miasta Frankfurt nad Menem do spraw społecznych, młodzieży, rodziny i seniorów.**

Warto wspomnieć, że celem ubiegłorocznej, czerwcowej wi-

Przedstawiciele Frankfurtu nad Menem i Krakowa na wernisażu wystawy fotograficznej „Frankfurt i jego mieszkańcy. In Frankfurter Gesellschaft” w Nowohuckim Centrum Kultury.

zycy delegacji krakowskiej we Frankfurcie nad Menem, było poznanie funkcjonowania systemu pomocy społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku domowym i instytucjonalnym. W tym przedsięwzięciu i projektów realizowanych w zakresie działań profilaktycznych, chroniących osoby starsze przed przemocą.

Podczas pobytu we Frankfurcie przedstawiciele Krakowa wizytowali m.in.: Dom Pomocy Społecznej Julia-Roger Haus, placówkę dla osób starszych prowadzoną przez Fundację Henry and Emma Budgete, centrum socjalne Marbachweg oraz Hufeland-Haus – centrum usług dla osób starszych i niepełnosprawnych, gdzie omówiono projekty zapobiegające przemocy w placówkach opiekuńczych. W centrum badawczym „Future Aging” na Uniwersytecie Nauk Stosowanych we Frankfurcie zaprezentowano przedstawicielom Krakowa innowacyjne technologiczne rozwiązania w obszarze wspomagania starzejącego się społeczeństwa.

W ramach współpracy obu miast wydano do tej pory 3 publikacje polsko-niemieckie: „Rodzina w perspektywie demograficznej, ekonomicznej i społecznej. Studium porównawcze Kraków-Frankfurt nad Menem”, 2005 r., „Rodzina i jej problemy w kontekście systemu pomocy społecznej na przykładzie Frankfurtu nad Menem i Krakowa”, 2007 r. i „Metody i techniki pracy socjalnej z rodziną we Frankfurcie nad Menem i w Krakowie”, 2008 r.

Obecnie, w Nowohuckim Centrum Kultury, w ramach współpracy obu miast, jeszcze do 29 września, można zobaczyć wystawę fotograficzną artystów z Niemiec pt. „Frankfurt i jego mieszkańcy. In Frankfurter Gesellschaft”. To efekt 10-letniej pracy fotografi Anny Pekali oraz fotografa Floriana Albrechta-Schoeckera, realizowanej przy wsparciu miasta Frankfurt nad Menem w dzielnicach objętych programem „Aktywne sąsiedztwo”.

– **Ta wystawa to efekt naszej wieloletniej współpracy z Frankfurtem nad Menem. Opowiada ona o zwykłych mieszkańcach tego miasta. O społeczeństwie, które jest wielowymiarowe, tolerancyjne i bardzo różnorodne. Od ponad 20 lat Kraków współpracuje z Frankfurtem w zakresie pomocy społecznej. Przez te lata zorganizowaliśmy wiele wizyt studyjnych, konferencji, warsztatów, dzięki którym zarówno nasze jednostki miejskie, jak i organizacje pozarządowe, instytucje, czerpią wiedzę, doświadczenia i poznają też nowe narzędzia. Pozwalają nam one wspierać społecznie mieszkańców Krakowa – mówiła Maria Kłaman, wiceprezydentka Krakowa, w trakcie wernisażu wystawy fotografii w NCK-u.**

Zgromadzone na wystawie prace ukazują ludzi, style życia i miejsca, które mimo licznych różnic i kontrastów, prezentują tolerancyjne, indywidualne, a jednocześnie różnorodne i wielowymiarowe społeczeństwo, którego domem jest metropolia Frank-

furt nad Menem. Przedstawiają w osobisty sposób wielowymiarowe i różnorodne życie mieszkańców Frankfurtu.

W dobie szybkiego rozwoju technologii coraz więcej globalnych konfliktów wpływa na naszą regionalną społeczność. Zatem solidarność, różnorodność i tolerancja są obecnie ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej.

W ramach projektu Anna Pekala wykonała zdjęcia portretowe ludzi w ich domach. W centrum jej zainteresowania jest bowiem człowiek w jego własnym środowisku. Natomiast Florian Albrecht-Schoeck skupia się na miejskim życiu. Swoje motywy odnajduje on po drodze. Wykonane zdjęcia odzwierciedlają przede wszystkim otoczenie. Nakreślają wielowymiarowy portret miasta, które dąży do interakcji i połączenia. Do projektu dołączają wciąż nowe zdjęcia i portrety, odzwierciedlające aktualne trendy oraz zmiany społeczne i globalne zachodzące we Frankfurcie nad Menem.

Wieloletnia współpraca między Krakowem i Frankfurtem nad Menem w zakresie pomocy społecznej stała się trwałym elementem wzajemnych relacji obu miast. W trakcie licznych kontaktów dotyczących kwestii socjalnych, nawiązany został konstruktywny dialog dotyczący struktury usług społecznych oraz zróżnicowanych form pomocy. Ta intensywna wymiana doświadczeń owocuje bieżącym doskonaleniem pracy krakowskiego systemu pomocy społecznej.

Goście z Frankfurtu nad Menem zapoznali się we Wróżeńicach z działalnością Programów Aktywności Lokalnej.

Kraków

Nowa Huta
miejsce dobre do życia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

SPOTKAJMY SIĘ CYKL SPOTKAŃ PRZEWODNICZĄCEGO RADY MIASTA KRAKOWA Z MIESZKAŃCAMI

Spotkania z mieszkańcami, wsłuchanie się w ich głos, wysłuchanie problemów i próba ich rozwiązania to bardzo ważny

element lokalnej samorządności. Będzie to też stały punkt w działalności Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Jakuba Koska.

Spotkania poza Urzędem Miasta Krakowa to oprócz dyżurów bardzo ważna forma komunikacji z krakowianami. To okazja, by

spotkać się w miejscu i ze społecznością, której problem czy sprawa dotyczy, poznać ich ogólny obraz sytuacji, uwagi, sugestie oraz prośby, a przede wszystkim wysłuchać ich. To czas na rozmowę o sprawach, które są dla krakowian ważne, wymianę pomysłów, uwag czy zadanie pytań. - *Odkąd zostałem Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa (ale również wcześniej) spotykałem się z mieszkańcami już wielokrotnie, czy to przy okazji konsultacji związanych z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, rozbudową ulicy Witkowskiej, z przedstawicielami Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Cichy Kącik”, czy w sprawie ekranów akustycznych nieopodal os. Mozarta - mówi Jakub Kosek. Spotkania z mieszkańcami planowane są oczywiście również w Nowej Hucie. Przewodniczący Rady Miasta Krakowa prosi o przesyłanie propozycji spotkań dotyczących lokalnych tematów, które należałoby zorganizować w większym gronie. Można je zgłaszać e-mailowo na adres: br.umk@um.krakow.pl.*

- *Takich spotkań w różnych lokalizacjach oraz sprawach będzie do końca roku kilkanaście. Obec-*

ność na nich i zaangażowanie mieszkańców są dla mnie niezwykle ważne - zachęca do udziału w nich Jakub Kosek.

Formą spotkania jest również Konwent Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic. Przewodniczący oraz radni dzielnicowi są na co dzień najbliżej mieszkańców, ich problemów i spraw do załatwienia. 18 września szefowie dzielnic spotkali się w siedzibie Rady i Zarządu Dzielnicy XVIII Nowa Huta i dyskutowali m.in. o zieleni na terenach placówek oświatowych oraz o systemowych propozycjach zmian związanych z funkcjonowaniem pomocniczych jednostek.

Przewodniczący Jakub Kosek zaprasza również na swoje dyżury, które odbywają się w Urzędzie Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4. - *Bardzo lubię tę formę kontaktu z mieszkańcami i cieszy mnie, jeśli udaje się rozwiązać problemy, czy wyjaśnić sprawy, z którymi krakowianie się do mnie zgłaszają - mówi Przewodniczący Rady Miasta Krakowa. Harmonogram dyżurów radnych dostępny jest na stronie www.bip.krakow.pl.*

(ŁN)

Jakub Kosek, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa na dożynkach w Mogile Fot. Jakub Przybycień

TAM JESZCZE NAS NIE MA CZYLI STARANIA O WPISANIE NOWEJ HUTY NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO

Nowa Huta jest unikatowym przykładem realizacji modernistycznego planowania urbanistycznego i architektury socrealistycznej. Od kilku lat pojawiają się głosy, że powinna ona znaleźć się na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Dlaczego warto kontynuować te starania?

Po pierwsze, Nowa Huta jest świadectwem historycznym. Została zaprojektowana jako idealne miasto socjalistyczne, mające na celu stworzenie społeczeństwa robotniczego zgodnego z ideologią marksizmu-leninizmu. Jej plan urbanistyczny, z centralnym placem i promieniście odchodzącymi ulicami, odzwierciedla dążenie do harmonii, równości i efektywności. Architektura tej dzielnicy, nawiązująca do klasycznych wzorców, łączy monumentalizm z funkcjonalnością. Dzięki temu Nowa Huta jest wyjątkowym przykładem tego, jak w praktyce realizowano idee socjalistyczne w urbanistyce.

Po drugie, Nowa Huta to nie tylko zabytek architektury, ale także przestrzeń społeczna, która przeszła wyjątkową metamorfozę. Choć początkowo projektowano ją jako enklawę robotniczą, w kolejnych dekadach Nowa Huta stała się miejscem ważnych wydarzeń politycznych, w tym protestów przeciwko komunistycznym władzom PRL. Dzięki temu Nowa Huta ma podwójną wartość: zarówno jako przykład ideologicz-

nego planowania, jak i miejsce, gdzie dochodziło do starć między władzą a społeczeństwem. Dziedzictwo tych wydarzeń stanowi istotny element historii walki o demokrację w Polsce.

Po trzecie, wpis na listę UNESCO mógłby stanowić ważny impuls dla rozwoju turystyki i promocji dzielnicy. Choć Nowa Huta już teraz przyciąga wielu turystów zainteresowanych historią Polski i architekturą socrealistyczną, międzynarodowe uznanie mogłoby zwiększyć jej atrakcyjność na arenie globalnej. Stałoby się to impulsem do jeszcze lepszej ochrony zabytków, rewitalizacji przestrzeni publicznej oraz rozwoju oferty kulturalnej. Nowa Huta jest bowiem unikalnym przykładem połączenia wszystkich wymienionych powyżej funkcji - zwartej koncepcji urbanistycznej, architektonicznej, kulturowej i społecznej, reprezentującej minioną epokę.

Wreszcie, starania o wpisanie Nowej Huty na listę światowego dziedzictwa UNESCO to również krok w stronę ochrony unikalnej tożsamości miejsca. Nowa Huta,

jest ważnym symbolem zarówno dla Krakowa, jak i całej Polski. Zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń to obowiązek, który wynika z troski o przeszłość, ale i z odpowiedzialności za przyszłość. Warto podkreślić, że zaledwie kilka miast na świecie może się poszczycić posiadaniem dwóch wpisów na tej prestiżowej liście. Współistnienie Krakowa i Nowej Huty, jako dwóch fenomenów historycznych, zasługuje na międzynarodowe uznanie.

Wpisanie Nowej Huty na listę światowego dziedzictwa UNESCO to również szereg korzyści dla mieszkańców. Prawdopodobnie wiązałyby się to z dodatkowymi funduszami na konserwację i ochronę dziedzictwa. Mogłoby to doprowadzić do większej liczby projektów rewitalizacyjnych, które poprawiłyby estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych. Dla mieszkańców oznaczałoby to poprawę jakości życia. Nie należy zapominać o kwestiach związanych z lokalną tożsamością. Wpis na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO pozwoliłby na rozwinięcie niezależnej marki Nowej Huty - rozpoznawalnej nie tylko w kraju, lecz również za granicą.

**Eliza Dydyńska-Czesak
Radna Miasta Krakowa**

Fot. Maciej Zygmunt

Z NOTESU KIBICA

28.09 (sobota) – godz. 10, piłkarska Małopolska Liga Juniorów: Hutnik – Wisła Czarny Dunajec, Puszcza Niepołomice – Tarnovia

28.09 (sb) – godz. 11, piłkarska klasa A – grupa III: Szreniawa Koszyce – Galicja Raciborowice; godz. 15.30: Zawisza Sulechów – Zwierzyniecki; godz. 16: Ekler Baranówka – Podgórze

28.09 (sb) – godz. 12.30, V liga piłki nożnej – grupa zachodnia: Hutnik II – Sokół Kocmyrzów

28.09 (sb) – godz. 14.30, piłkarska klasa B – grupa wielicka: Batory Wola Batorska – Błyskawica Wyciąże; godz. 16.30: Wiarusy II Igołomia – Sygneczów

28.09 (sb) – godz. 15, piłkarska klasa B – grupa I: Strażak Goszcza – Agricola Klimontów

28.09 (sb) – godz. 15.30, piłkarska Małopolska Liga Juniorów Młodszych: Hutnik II – Orzeł Myślenice

28.09 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa A – grupa wielicka: Dąb Zabierzów Bocheński – Wilga Koźmice Wielkie

28.09 (sb) – godz. 17, piłkarska klasa okręgowa – grupa II: Prądniczanka – Wanda

29.09 (niedziela) – godz. 13, piłkarska Centralna Liga Juniorów Młodszych – grupa wschodnia: Hutnik – Jagiellonia Białystok

29.09 (nd) – godz. 13.30, piłkarska Małopolska Liga Juniorów Młodszych: Puszcza Niepołomice – Okocimski Brzesko

29.09 (nd) – godz. 15, II liga piłki ręcznej – grupa IV piłki ręcznej mężczyzn: Hutnik – SMS III Kielce (hala Suche Stawy)

29.09 (nd) – godz. 15.30, piłkarska klasa okręgowa – grupa III: Złomex Branice – Gdovia Gdów

29.09 (nd) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa I: Kosynierzy Łuczyce – Lesisko

29.09 (nd) – godz. 16.30, piłkarska klasa okręgowa – grupa II: Kabel Kraków – Grębałowianka (ul. Parkowa)

HUTNIK – RESOVIA 3-2 (2-0)

1-0 – Sowiński (30), 2-0 – Kędziora (32), 3-0 – Słomka (53), 3-1 – Urynowicz (55), 3-2 – Maciej Górski (76).

HUTNIK: Frątczak – K. Głogowski, Tarasovs, Kędziora, Jania – Słomka (80. Belycz), Urbańczyk, Miśak, Sowiński (67. Marcel Górski), Rakels – M. Głogowski (85 Pietrzyk).

Sędziował: Filip Kaliszewski (Gdańsk). Żółte kartki: Kędziora – Zawadzki, Pawlas, Hebel, Urynowicz, Jaroch, Buchała. Widzów 800.

Udaną serię, trwa od 24 sierpnia, mają za sobą w drugoligowych bojach piłkarze Hutnika. Wygrali cztery spotkania, jeden remisując. Z Resovią jednak do końca nic nie było przesądzone.

W przerwie mieli jednak, tak jak kibice, powody do radości. Ich zespół dominował, zasłużenie prowadząc. Na pierwszego gola zapracowali Kamil Głogowski – ten prawy obrońca znalazł się w

pewnym momencie z lewej strony, wyprowadzając akcję – i Mateusz Sowiński, popisując się sprytnym uderzeniem. Za chwilę poprawił „główką” Łukasz Kędziora i na trybunach nie brakło euforii. Kiedy jeszcze po zmianie stron poprawił Wojciech Słomka, wydawało się, że hutnicy mają pewne zwycięstwo.

Jednak do szturmów rzuciła się Resovia i gra zaczęła się toczyć na przedpolu bramkowym gospodarzy. Nastąpiły chwile grozy i wyda-

wało się, że przyjezdni mogą nawet wygrać. Trafili do bramki trzy razy, ale raz arbiter odgwizdał spalonego. Nie zraziło ich to i nacierali do końca. Hutnik tylko raz miał możliwość ich powstrzymać. Jeszcze przy stanie 3-1 doskonałej okazji nie wykorzystał Michał Głogowski. Na szczęście wszystko dobrze się skończyło.

Liderem jest Polonia Bytom – 24 pkt. Hutnicy wspięli się na piąte miejsce – 19.

(dan)

DOBRZE ZACZĘLI, ŹLE SKOŃCZYLI

PUSZCZA NIEPOŁOMICE – CRACOVIA 1-2 (1-1)

1-0 – Kossidis (6), 1-1 – Ghita (15), 1-2 – Kakabadze (67).

PUSZCZA: Komar – Mroziński, Craciun, Jakuba, Siplak (72. Okoniewski) – Lee (83. Sołowiej), Cholewiak (46. Revenco), K. Stępień, Serafin (83. Wal-ski), Abramowicz – Kossidis (88. M. Stępień).

Sędziował: Sebastian Krasny (Kraków). Żółte kartki: Kossidis, Cholewiak, Abramowicz, Craciun, Revenco, Jakuba – Rózga, Kakabadze, Rakoczy, Glik; czerwona kartka: Jakuba (78. druga żółta). Widzów: 4095.

Nie był to udany mecz dla piłkarzy z Niepołomic. Zaczęli dobrze, po

trafieniu Michalisa Kossidisa z 19 metrów. Potem to „Pasy” lepiej się

prezentowały, które nie potrzeba-wały dużo czasu i wyrównały. Nie popisał się wtedy Kewin Komar, który stał jak przyklejony do linii, nie wychodząc do dośrodkowania. Niestety, w 67 min znowu zawałił, bo choć był przy słupku, to piłka wpadła do siatki. Na domiar złego „Żubrom” trudno było powal-czyć o wyrównanie, bo kończyły w osłabieniu. Ciekawie bowiem

spisywał się arbiter, który trzymał się dziwnej zasady. Jeśli pokazy-wał komuś z Cracovii „żółtko”, to równocześnie któremuś z gospo-darzy (druga dla Romana Jakuby była słuszna).

Najwyżej w tabeli ekstraklasy plasuje się Lech Poznań – 22 pkt. Puszcza jest czternasta – 8 pkt.

(dan)

SREBRNA CIEŚLIK

Na ringu w Toruniu odbyły się młodzieżowe mistrzostwa Polski w boksie kobiet i mężczyzn. W rywalizacji uczestniczyli zawodnicy i zawodniczki do 23 lat. Wśród startujących znalazła się pięściarka Nowohuckiego Klubu Bokserskiego – trenuje w nim odkąd zdecydowała się uprawiać tę dyscyplinę – Patrycja Cieślik (waga 52 kg). W półfinale toruńskiej pokonała jednogłośnie na punkty Dorotę Wawszczyk (Akademia Boks Roberta Gortata, Jaworzno).

W starciu o złoty medal przyszło jej się zmierzyć z Nikolą Prymaczenko (Akademia Walki Pawła Skrzecza, Warszawa). Niestety, choć stawiała się przeciwniczkę przez wszystkie

rundy, to uległa jej 0-5. – Patrycja walczyła z Prymaczenko czwarty raz i chociaż toczyła z nią wyrównane pojedynki, to zawsze jej czegoś brakowało i za każdym razem przegrywała – mówi trener NKB, Marcin Wyka.

Ten srebrny medal nie jest jednak pierwszym wywalczonym w tych mistrzostwach. W poprzednich wywalczyła brąz. Teraz jako jedyna pięściarka z Małopolski stanęła na podium, a do dorobku naszego województwa dołożyło się jeszcze czterech zawodników. Wszyscy wywalczyli brązowe medale.

(dan)

SPARTA ZACZYNA SEZON

Ruszają rozgrywki II ligi siatkarki. W nowym sezonie Nowa Huta po wycofaniu się Hutnika będzie miała w nich tylko Spartę. Zespół z os. Teatralnego będzie występował w IV grupie. W poprzednim sezonie zajął w niej dziewiąte miejsce ze sporą przewagą nad spadkowiczami. Chociaż spartanie to drużyna juniorów – w tej grupie są jeszcze takie dwie – wywodząca się z SMS. Punkty zdobyte z takimi rywalami mogą mieć ogromne znaczenie w walce o utrzymanie. Takie zadanie stoi przed tym zespołem, a trzeba pamiętać, że będzie uczestniczył też w rozgrywkach młodzieżowych.

– Jak zwykle przed sezonem odeszła połowa składu, gdyż

wielu zawodników ukończyło wiek juniora – przypomina trener Adam Fedorek o ogromnej zmianie, jaka zachodzi co roku, co odbija się na początkowych wynikach. – Doszli gracze z młodszych roczników, jeszcze nie występujący na tym poziomie. Na początku więc w „szóstce” będą zaczynali ci ograni. Liczę jednak, że z upływem czasu ze dwóch nowych wywalczy miejsce w wyjściowym składzie. Sparta rozpoczęła przygotowania 12 sierpnia, po czym wyjechała na dziesięciodniowy obóz do Olsztyna. Rozegrała tam też sparing z rezerwami AZS, występującego w PlusLidze. Przed startem rozgrywek wzięła jeszcze udział w dwóch turniejach.

(dan)

ZMARŁ STANISŁAW KRUSZEC

W niedzielę, 22 września, zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 69 lat były piłkarz Hutnika, Stanisław Kruszek. Znany również pod imieniem Jan i wiele osób tak do Niego się zwracało. Nieraz również dziennikarze zamiennie stosowali obydwa imiona.

Był wychowankiem Hutnika, w którym rozpoczął treningi w 1966 roku. W połowie lat 70 coraz częściej łapał się do składu pierwszej drużyny, która grała wtedy w III lidze, aby po roku powrócić do II ligi. Początkowo grywał na pozycji lewego obrońcy, ale najlepiej „Kracha” – taki nosił pseudonim i tak zwracali się do Niego koledzy z zespołu oraz mówili o Nim ki-

bice – spełniał się występując w linii pomocy. Konkurencja w niej była wówczas spora. Byli starsi gracze, ale obok Kruszca grywał w niej np. starszy o kilka dni Jan Stokłosa i co jakiś czas starali się do niej dostać coraz młodszy zawodnicy, jak Jan Karaś, Kazimierz Putek. Nie dane mu jednak było zagrać w ówczesnej I lidze, czyli najwyższym krajowym poziomie, choć zdarzało się wtedy drużynie plasować w czubie II ligi. Reprezentował tylko Hutnika, dla którego rozegrał 273 mecze. Występy zakończył w 1985 roku.

Pogrzeb śp. Stanisława Kruszca odbędzie się w piątek, 27 września, na cmentarzu w Grębałowie.

Centralna Liga Juniorów Młodszych – grupa wschodnia. Polonia Warszawa – Hutnik 7-2 (3-1): Rzepka, Gałek. Prowadzi Legia Warszawa – 21 pkt. Hutnik pozostał czwarty – 15.

Centralna Liga Trampkarzy – grupa D. Puszcza Niepołomice – BKS Biłgoraj 2-1 (0-1): Cisak, Gil; Hutnik – Garbarnia Kraków 0-2 (0-0). Na czele znajduje się Cracovia – 15 pkt, 7. Puszcza – 7, 12. Hutnik – 3.

Małopolska Liga Juniorów. Tarnovia – Hutnik 0-5 (0-0): Pieczonka, Kozieł 2, Bakała, samob.; Beskid Andrychów – Puszcza 0-2 (0-0): Kogut, Pieprzyca. Nowym liderem została Sandecja Nowy Sącz – 22 pkt, 2. Puszcza – 22 pkt. Hutnik jest piąty – 17 pkt.

Małopolska Liga Juniorów Młodszych. Puszcza – Kalwarianka 1-1 (1-0), Wanda/Progres – Limanovia 1-1 (0-0), Okocimski Brzesko – Hutnik II 2-3 (2-1). Pierwsze miejsce zajmuje Puszcza – 19 pkt, 4. Hutnik II – 14, 15. Wanda/Progres – 1.

V liga – grupa zachodnia. Tempo Białka – Hutnik II 1-0 (0-0); Sokół Kocmy-

Z PIŁKARSKICH BOISK

rzów – Radziszowianka 0-2 (0-1). Prowadzi Tempo – 18 pkt, 2. Hutnik II – 16, 16. Sokół – 4.

Klasa okręgowa – grupa II. Grębałowianka – Prądniczanka 0-0; Wanda – Piast Wołowice 1-0 (1-0): Bagnicki. 1. Kaszowianka – 14 pkt, 5. Wanda – 12, 9. Grębałowianka – 7.

Klasa okręgowa – grupa III. Partyzant Dojazdów – Złomex Branice 1-5 (1-0): Banaś – Król 2, Berliński, M. Reczulski, Krzyżak; Wiarusy Igołomia – Tempo Rzeszotary 1-2 (1-2): Siwek; Śledziejowice – Wiarusy 5-4 (2-2): R. Galus 2, S. Galus, Olech. Na pierwszym miejscu jest Złomex – 18 pkt, 8. Partyzant – 7, 11. Wiarusy – 3.

Klasa A – grupa III. Galicja Raciborowice – Zawisza Sulechów 4-2 (1-0): Anioł 2, Jarosz, Sikora – Łuc, Wawrzyszko; Podgórze – Szreniawa Koszyce 7-1 (3-1): Stalmach; Sparta Skrzyszowice – Ekler Baranówka 1-4 (1-2): Wójcik – Socha, Kałkus, K. Kaczmarczyk, Chmiel. Na czele znajduje się Nadwiślan Kraków – 15 pkt, 5. Galicja – 9, 10. Zawisza – 4, 12. Ekler – 3, 13. Szreniawa – 3, 14.

Sparta – 2.

Klasa A – grupa wielicka. Nadwiślanka Nowe Brzesko – Zieloni Niegowić 3-1 (2-0): Musiał 2, Kowalski; Piłkarz Podłęże – Dąb Zabierzów Bocheński 2-1 (1-1); Iskra Zakrzów – Nadwiślanka 3-0 (1-0). Nowym przodownikiem została Iskra – 16 pkt Nadwiślanka – 15, Dąb jest ostatni – 0.

Klasa B – grupa I. Kosynierzy Łuczyce – Strażak Goszcza 0-3, Lesisko – Milenium Radziemice 1-4, Juwenia Prandocin – Lesisko 3-1. Liderem jest Niedźwiedź II – 15 pkt, 5. Strażak – 9, 6. Kosynierzy – 6, 13. Lesisko – 0.

Klasa B – grupa wielicka. Błyskawica Wyciąże – Tęcza Słomiróg 2-3, Sygneczów – Batory Wola Batorska 0-1, Wilga Gólkowice – Wawrzynianka 5-2, Targowianka Targowisko – Wiarusy II 1-1. 1. Błyskawica – 12 pkt, 5. Batory – 9, 8. Wawrzynianka – 6, 11. Wiarusy II – 4. 1/4 finału Pucharu Polski w regionie krakowskim. Grębałowianka – Wieczysta II Kraków 0-10 (0-1), Wanda – Wisła II Kraków 1-4 (0-2): Bagnicki.

(dan)

200 MLN ZŁ I 100 TYSIĘCY PIECYKÓW GAZOWYCH MNIJ, CZYLI 20 LAT PROGRAMU „CIEPŁA WODA BEZ PIECYKA”

Wygoda, komfort, estetyka, bezawaryjność – choć zalet likwidacji piecyka gazowego jest wiele, najważniejsze wciąż pozostaje bezpieczeństwo. Dzięki Programowi „Ciepła woda bez piecyka” cieszyć się nim mogą mieszkańcy 1500 budynków na terenie Krakowa i Skawiny, którzy zrezygnowali z piecyków na rzecz podgrzewania wody ciepłem sieciowym.

To już 20 lat odkąd krakowska elektrociepłownia PGE Energia Ciepła, skawińska elektrownia CEZ Skawina oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie podjęły wspólne wyzwanie, aby zadbać o poprawę bezpieczeństwa odbiorców ciepłej wody użytkowej i zapewnić im codzienny komfort w jej użytkowaniu. Efekty realizowanego wspólnie Programu są imponujące. Przez 20 lat działalności „Ciepłej wody bez piecyka” na program przeznaczono ponad 200 milionów złotych, dzięki którym zlikwidowano około 100 tys. piecyków gazowych i podłączono ponad 1500 budynków mieszkalnych, Do tego aż 28 spółdzielni mieszkaniowych zdecydowało się na podpisanie umów kompleksowych obejmujących większość lub całość swoich zasobów mieszkaniowych, zyskując tym samym preferencyjne warunki dofinansowania ze strony producentów ciepła.

Początki Programu

Jak się to wszystko zaczęło? Porozumienie o współpracy w sprawie zwiększenia dostaw ciepła na cele ciepłej wody użytkowej dla odbiorców systemu ciepłowniczego zostało podpisane 12 maja 2004 roku, a jego sygnatariuszami były spółki zajmujące się rozwojem rynku ciepła, produkcją oraz dostawą ciepła dla mieszkańców Krakowa. Porozumienie swoim patronatem objął ówczesny Prezydent Miasta Krakowa, a jego podpisanie poza samą likwidacją piecyków oznaczało znaczący rozwój systemu ciepłowniczego poprzez inwestycję w infrastrukturę ciepłowniczą. Beneficjentami programu stały się przede wszystkim spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe, które korzystały już wcześniej z ciepła sieciowego, ale wyłącznie na cele ogrzewania. Klientom końcowym zapewniono też finansowe wsparcie, co obniżyło koszty ponoszone przez mieszkańców przystępujących do programu.

Sprawa była ważna przede wszystkim ze względu na bezpieczeństwo mieszkańców Krakowa i Skawiny. Likwidacja piecyków gazowych służących do podgrzewania wody gazem i wprowadzenie systemu centralnej ciepłej wody ogrzewanej ciepłem sieciowym oznaczała bowiem likwidację ryzyka zatrucia tlenkiem węgla, co jest szczególnie niebezpieczne w okresie jesienno-zi-

mowym.

Jednocześnie mieszkańcy przystępujących do programu budynków mogli szybko przekonać się, że wymiana instalacji gazowej na instalację ciepłej wody użytkowej niesie za sobą także sporo innych zalet. To przede wszystkim wygoda i duży komfort w użytkowaniu łazienki, a także gwarancja bezawaryjności i kompleksowość dostarczanych usług.

Podnieść poziom życia

Potwierdza to Prezes ADM „Krowodrza - 2” Sp. z o.o. Agnieszka Kulczycka.

– Program „Ciepła Woda Bez Piecyka” przedstawiony Wspólnotom Mieszkaniowym i Spółdzielniom Mieszkaniowym, dał możliwość podniesienia poziomu życia w starszym mieszkalnictwie i dostosowaniu go do obecnych wymagań mieszkańców, doskonale wpasował się w obecne trendy – pod-

kreśla. – Potrzeba bezpiecznej, komfortowej, użytecznej i estetycznej przestrzeni stała się normą. Dostępne możliwości, nowe technologie i coraz większa świadomość społeczeństwa dotycząca ochrony środowiska, napędza potrzebę podnoszenia standardu nieruchomości. Modernizacja sieci zgodna z programem „Ciepła Woda Bez Piecyka” otworzyła drogę do bezpiecznego korzystania z mieszkania poprzez likwidację piecyków gazowych, które przy stanie przewodów spalinowych, zastojach powietrza i niejednokrotnie złej kondycji samego urządzenia, stanowiły realne zagrożenie dla życia mieszkańców. Stabilna temperatura wody, oszczędność energii i względy estetyczne są przy tym jedynie dodatkiem. Korzyści płynące z podjęcia przez Wspólnoty i Spółdzielnie tej inwestycji, pomimo obaw dotyczących ingerencji

w mieszkaniu i ewentualnymi konsekwencjami remontowymi w łazience okazały się być niewspółmierne.

Do tej pory na rozwój Programu przeznaczono ok. 200 milionów złotych, z czego ok. 150 mln zł zostało przeznaczonych na przyłączenie budynków oraz węzły ciepłone, a ok. 50 mln na dofinansowanie budowy instalacji wewnętrznych w mieszkaniach odbiorców.

Beneficjentami Programu „Ciepła woda bez piecyka” są spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe, których budynki przyłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej, korzystają z ciepła sieciowego do celów grzewczych, a ciepłą wodę użytkową pozyskują w oparciu o indywidualne gazowe podgrzewacze wody, podgrzewacze elektryczne lub kotłownie gazowe.

Do druku przygotował: Sławomir Pietrzyk

Przyłączona moc CWU narastająco w kolejnych latach

Rekonstrukcja biskupińskiego grodu w roku 2024.

ODKRYJMY BISKUPIN

W cieniu wielu rocznic ogólnopolskich archeologia też obchodzi swoje rocznice. W tym roku mija 90 lat od rozpoczęcia prac wykopaliskowych w miejscu nieco oddalonym od Krakowa, a ważnym dla naszej prehistorii a mianowicie Biskupinie.

W roku 1932 prowadzono prace melioracyjne polegające na pogłębieniu koryta rzeki Gąsawki przepływającej przez jeziora pałuckie (Wielkopolska). W jednym z tych jezior, Jeziorze Biskupińskim, nastąpiło obniżenie poziomu wody o kilkadziesiąt centymetrów. Opadająca woda odsłoniła rzędy ukośnych pali wbitych we brzeg półwyspu wrzynającego się w to jezioro. Dodatkowo na polu leżały fragmenty naczyń i przedmioty z brązu. Widok ten zaniepokoił Walentego Szwajcera, nauczyciela z Biskupina. Zawiadomił on o swoim odkryciu profesora Uniwersytetu Poznańskiego Józefa Kostrzewskiego. Po zapoznaniu się w terenie z odkryciami profesor podjął decyzję o pilnym rozpoczęciu badań archeologicznych.

Pionierska ekspedycja w Biskupinie mierzyła się z wieloma trudnościami. Ich budżet był symboliczny. Brakuje niezbędnego sprzętu oraz bazy noclegowej. W celu wzmocnienia ekspedycji do profesora Kostrzewskiego dołączył doktor Zdzisław Rajewski. Przez kilka lat do II wojny światowej trwały na półwyspie intensywne prace wykopaliskowe z zastosowaniem nowatorskich wówczas metod badawczych. Dużym utrudnieniem była woda tuż pod powierzchnią ziemi. Konieczne stało się stosowanie pomp usuwających jej nadmiar. Całkowite ususzenie terenu było jednak niemożliwe ze względu na drewno użyte do konstrukcji domów, dróg, fałochronów i wałów. Woda dobrze je konserwowała, a jej usunięcie niszczyło surowiec. Do współpracy zaproszono dendrochronologów, którzy określali gatunki drzew użyte do budowy osady. Próbkę następnie wysłano do Sztokholmu w celu określenia chronologii, gdyż podobne laboratoria w Polsce jeszcze nie działały. Przy analizie pyłków roślin pracowali również palinolodzy. Duża ilość odkopywanego zwierzęcego materiału kosztownego pozwoliła określić paleozoologom jakie zwierzęta spożywani mieszkańcy osady. Etnografowie i architekci odtwarzali konstrukcje domów i obwałowań osady. Polygonem doświadczalnym dla konserwatorów były zatopione w wodzie i przykryte ziemią drewniane elementy konstrukcyjne. Po raz pierwszy w historii polskiej archeologii zastosowano zdjęcia lotnicze. Po-

czątkowo fotografie wykonywano z 10 metrowej drabiny. Później ekspedycja otrzymała balon wykonany przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. Do balonu przymocowano aparat fotograficzny, którego migawka uruchamiana była z ziemi przy pomocy przewodu elektrycznego. Wiele zabytków z dna jeziora wydobyli ściągnięci nurkowie Polskiej Marynarki Wojennej.

W czasie II wojny światowej Biskupinem zainteresowali się Niemcy. Podjęto badania, których celem było udowodnienie germańskiej przeszłości osady. Nie dały one jednak zadowalających rezultatów i w 1943 roku je zakończono. Okres wojenny przyniósł jednak ogromne straty. Zaginęły zbiory zabytków, dokumentacja terenowa (plany rysunki, zdjęcia), sprzęt, zniszczeniu uległa również baza. Po wojnie doktor Zdzisław Rajewski wznowił badania. Dzięki staraniom archeologów Biskupin stał się centralnym ośrodkiem szkoleniowo-naukowym, gdzie odbywały się studenckie praktyki terenowe.

Co odkryto na półwyspie Jeziora Biskupińskiego? Wieloletnie prace wykopaliskowe odsłoniły pozostałości po osadnictwie z różnych okresów w pradziejach. Najstarsze ślady pochodzą sprzed 10 tysięcy lat, a najmłodsze z XI wieku naszej ery. Najefektywniejsza jest jednak osada obronna z początku epoki żelaza. Miała ona powierzchnię około 2 ha i zlokalizowana była na wyspie niewiele wystającej ponad powierzchnię jeziora (0,8 – 1,2 m). Wał drewniano-ziemny otaczający osadę miał około 640 m długości i miał 3 m szerokości u podstawy zaś jego wysokość mogła mieć około 6 m. Wewnątrz stało 106 domostw o rozmiarach 8 x 10 m ułożonych rzędami wzdłuż 11 wyłożonych drewnem ulic. Obliczono, że osadę mogło zamieszkiwać od 800 do 1000 osób. Na podstawie dotychczasowych badań ustalono, że należała ona do ludności kultury łużyckiej. Gród został zbudowany w II połowie VIII w p.n.e. Na podstawie datowania dendrochronologicznego ustalono, że połowę drewna użytego na jej budowę ścięto zimą z 738 na 737 rok. Jeżeli trakcie wędrówek zawędrujecie do Wielkopolski w rejon Poznania i Gniezna warto wstąpić do Biskupina gdzie można zobaczyć zrekonstruowany fragment osady sprzed 2700 lat. Można zwiedzić także tamtejsze muzeum. W pobliżu znajdują się także restauracje i zajazdy.

Janusz Bober
Fot. Autor

Z KRONIKI POLICYJNEJ

Akcja „Taxi”

Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego KMP w Krakowie na terenie Krakowa przeprowadzili działania ukierunkowane na kontrole przewozu osób pod kryptonimem „Taxi”. Działania przeprowadzone były przy współudziale funkcjonariuszy Straży Granicznej. Podczas działań zwracano uwagę na legalność pobytu na terytorium RP osób świadczących usługi przewozowe. Sprawdzano również stan trzeźwości kierujących, stan techniczny pojazdów, sposób przewożenia pasażerów, obowiązkowe wyposażenie, a także prawidłowość wykonywanych usług wynikającą z Ustawy o Transporcie Drogowym.

Działania realizowane były 6 września br. w godzinach popołudniowo – wieczornych. W wyniku przeprowadzonych działań, skontrolowano 192 pojazdy TAXI, ujawniając 114 wykroczeń, za które w 105 przypadkach zastosowano postępowanie mandatowe. Ujawniono dwie osoby kierujące „taksówkami”, które w ogóle nie powinny kierować pojazdami. Jedną z tych osób nie posiadała uprawnień do kierowania, natomiast druga miała zatrzymane prawo jazdy z uwagi na przekroczony limit punktów karnych.

Na szczególną uwagę zasługuje jednak interwencja z 8 września br. W tym dniu, funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Krakowie pełniąc służbę nieoznakowanym pojazdem wyposażonym w videorejestrator, zatrzymali w Krakowie na ulicy Lipskiej, kierującego pojazdem taxi, który poruszał się z prędkością 155 km/h w miejscu ograniczenia prędkości do 70 km/h. Kierującym okazał się 27-letni obywatel Ukrainy, który od czerwca 2024 roku miał zatrzymane prawo jazdy. Kierujący tym pojazdem znajdował się w stanie nietrzeźwości. Badania wykazały u kierującego obecność alkoholu wynoszącą ponad 1,30 promila. Powyższe naruszenia dały podstawy do skierowania sprawy na drogę sądową.

83-letnia mieszkanka Krakowa straciła 90 tysięcy złotych

83-letnia mieszkanka Krakowa padła ofiarą „oszustwa na wypadek”. Oszuści, podszywając się telefonicznie pod funkcjonariuszy policji, wyłudzili od seniorki pieniądze w kwocie 90 tysięcy złotych 6 września br. do Komisariatu Policji II w Krakowie zgłosiła się 83-letnia mieszkanka Krakowa, która padła ofiarą oszustwa. Jak się okazało pod koniec lipca br. seniorka odebrała telefon od mężczyzny podszywającego się pod funkcjonariusza poli-

cji, który poinformował ją, że jej syn spowodował śmiertelny wypadek drogowy i aby uniknąć kary więzienia potrzebuje pieniędzy na poczet rzekomej kaucji, po które w miejscu zamieszkania zgłosił się asystentka prokuratora. W trakcie rozmowy z oszustami kobieta usłyszała w słuchawce głos osoby, która udając jej syna, płacząc, przekonywała, że znajduje się w poważnych tarapatkach. Rzekomy syn zapewniał ją, że po wpłaceniu kaucji na drugi dzień przyjedzie do niej i odda jej pieniądze. Zdenerwowana i roztrzęsiona, wierząc, że rozmawia z własnym dzieckiem postanowiła spełnić żądania oszustów i przekazała kwotę 90 tysięcy złotych kobiecie, która niebawem zjawiała się pod drzwiami jej mieszkania. Niestety, gdy syn nie pojawił się następnego dnia, kobieta zorientowała się, że padła ofiarą oszustwa, lecz w wyniku szoku i dezorientacji nie zgłosiła sprawy od razu. Dopiero niedawno, podczas oglądania programu informacyjnego w telewizji, usłyszała, że została rozbita grupa przestępcza, która oszukiwała seniorów. Wtedy 83-letnia postanowiła zgłosić się na policję i opowiedzieć o całej sytuacji.

Po raz kolejny ostrzegamy i przypominamy jak nie stać się ofiarą oszustwa!

- Należy zachować zdrowy rozsądek i ostrożność – jeśli dzwoni do nas osoba, która podaje się za członka rodziny i prosi o pieniądze nie należy podejmować żadnych pochopnych decyzji.

- Jeśli chodzi o członka rodziny, rozłącz się z osobą przedstawiającą się jako policjant i zadzwoń do córki, syna i dowiedz się, czy faktycznie potrzebuje twojej pomocy. Opowiedz osobie bliskiej dlaczego dzwoniysz.
- Nigdy nie udzielaj przez telefon informacji, jaką ilość pieniędzy posiadasz w domu bądź na koncie bankowym.

- Nigdy na czyjeś zlecenie nie przekazuj pieniędzy, nie podpisuj dokumentów, nie zakładaj kont w banku, nie zaciągaj kredytów i nie ujawniaj swoich danych osobowych, numerów PIN, haseł.

- Nie ulegaj presji, jaką wywiera telefoniczny rozmówca.

- Poinformuj Policję! Każdą próbę wyłudzenia pieniędzy można zgłaszać w dowolnej jednostce lub dzwoniąc pod numer alarmowy 112 (rozłączając poprzednią rozmowę).

Pamiętaj także!

- Policja nigdy nie prosi o przekazanie pieniędzy i nigdy nie dzwoni z takim żądaniem.

- Policja nigdy nie informuje telefonicznie o prowadzonych działaniach, „akcjach policyjnych”. Jeżeli odebrałeś taki telefon bądź pewien, że dzwoni oszust.

(p)

NA STRAŻY MIASTA

RAZEM MOŻEMY ZMIENIAĆ KRAKÓW NA LEPSZE

Na stronie Straży Miejskiej w Krakowie możemy znaleźć apel do mieszkańców o głosowanie w ramach Budżetu Obywatelskiego. „Zachęcamy wszystkich mieszkańców i mieszkanki do wzięcia udziału w głosowaniu na projekty w ramach 11. edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa.

To Twoja szansa, żeby pomóc zmieniać nasze Miasto! Do wyboru jest prawie 700 różnych pomysłów, więc każdy znajdzie coś dla siebie.

Głosowanie trwa od 13 września do 27 września, aż do północy. Można głosować w prosty sposób online, na stronie www.budzet.krakow.pl albo tradycyjnie – w specjalnie przygotowanych punktach na terenie Krakowa. Łącznie powstanie 190 takich miejsc, które będą zlokalizowane m.in. w bibliotekach, domach kultury, radach dzielnic, a także podczas różnych wydarzeń plenerowych w parkach i na placach. Możesz oddać głos na 3 projekty dzielnicowe i 3 ogólnomiejskie. Wystarczy zalogować się na swoje konto na platformie Budżetu Obywatelskiego, używając wcześniej założonych danych (e-mail i hasło). Jeśli głosowałeś w ubiegłych latach, nie musisz zakładać nowego konta!

Instrukcja jak założyć konto i jak głosować TUTAJ
Jeśli masz jakiegokolwiek pytania, skontaktuj się z zespołem Budżetu Obywatelskiego:
Telefon: 12/616 11 11
E-mail: budzetobywatelski@um.krakow.pl
Razem możemy zmieniać Kraków na lepsze!”
Zamieszczamy ten apel nie tylko z tego względu, że są tam projekty zwiększające bezpieczeństwo w naszym mieście, ale jest to dowód aktywności mieszkańców, którzy chcą mieć wpływ na to się wokół nich dzieje. Przypominamy, że „Głos” ukazuje się już w czwartek rano i mamy cały ten dzień i następny do skorzystania z szansy jaką nam daje Budżet Obywatelski. (p)

INFORMATOR NOWOHUCKI

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

- Pogotowie Ratunkowe: 999
- Toksykologia: 12 411 99-99
- Straż Pożarna: 998
- Policja: 997
- Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.
- Straż Miejska: 986
- Pogotowie gazowe: 992
- Pogotowie dźwigowe: 12 644-23-08
- Pogotowie c.o.: 12 644-38-46
- Wodociągi: 12 648-28-61
- Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz): 12 644-19-69, 12 643-27-43.
- Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia: 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.
- Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin: 12 411-60-44.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

- Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1: tel. 12 64-68-792.
- NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66: tel. 12 357-52-48.

DYŻURY APTEK

- Apteka Gemini - godziny otwarcia 7-20 i w sobotę 8-16, os. Kazimierzowskie 30, 31-844 Kraków; tel. 571-601-679;
- Apteka DOZ, czynna całą dobę, os. Centrum A, bl. 3, tel. 800 110 110.

MEDYCYNĄ I ZDROWIE

- Gabinet kardiologiczny, lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12
- Kompleksowe leczenie stomatologiczne: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1., Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.-pt. 9.00-19.00. www.bjb.net.pl
- Pracownia USG - lek. med. B. Stępień - os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00-16.00 oraz środa i piątek 9.00-12.00.
- Naprawa protez zębowych, wzmacnianie metalem: tel. 608-205-981

USŁUGI RÓŻNE

- Telewizor, anteny: tel. 12-640-00-42, 609 586 881.
- Usługi szklarskie, oprawa obrazów, os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu). Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.
- Przechowalnia rowerów i opon (z możliwością przeglądu, całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3. Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.
- Salon fryzjerski „Dorota” (damski, męski, dzieci). Pl. Targowy „Piast”, paw. 26, 27. Tel. 506-529-863.
- Zakład pieczętkarsko-grawerski, Adam Sroka, przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A. Tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl
- Rowery - sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komis, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3, tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.
- Montaż anten, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta, tel. 12 640-00-41, 609-586-881.
- Fundacja Więcej Serca. Usługi księgowo - pełny zakres - ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15B, lok. 2, tel. 503-602-661.
- Biuro turystyczne Cerro Torre Szkoła Górską. Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych. Al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl
- Wyroby złote i srebrne. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta. Bięńczycki pl. Targowy 5, tel. 12 685-53-80.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Firma Autokomputer, Janina Walasek. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów. ul. Makuszyńskiego 9B, tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.-pt. 8.00-18.00. www.stacja-au-

tokomputer.pl E-mail: autokomputer@op.pl.

- Automyjnia i studio detailingu „Splasz”. Mycie ręczne. Całodobowy parking. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39.
- Złomowanie samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport, tel. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

- Kwiaciarnia „KALINA”, os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8-19, w soboty 8-17, w niedziele 9-15. Zamówienia z dostawą do domu. Tel. 12 644-33-36.
- Kwiaciarnia „Cupido”, Czynna: pon.-sob. 6.00-19.00, niedziela 9.00-16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązańki okolicznościowe, bukiety. Pl. Targowy Bięńczyce 6, tel. 641-46-35.

NIEDZIELNE MSZE ŚWIĘTE

- Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
- Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
- Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
- Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
- Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
- Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
- Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
- Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
- Wzgórze Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
- Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
- ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
- Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
- Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
- Pleszów: 7.30, 11.30.
- Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV - 18.00.
- Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
- Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.
- Kościelniki: 10.30, 18.30.
- Wolica: 9.00, 18.00.
- Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

OGŁOSZENIA DROBNE

ANTEN montaż, naprawa telewizorów u klienta. Tel. (12) 640-00-42, 609-586-881.

DZIAŁKA 48 arów w tym 10 arów ogrodu. Alana murowana, duży garaż. 602-485-398

RTV - telewizory - anteny - serwis profesjonalny od 1985 Tel. 609-719-072.

TAPICER. 784-906-675.

REKLAMA

OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ

ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II

UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW

Do wynajęcia lokale handlowe - tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

ZAKŁADY POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.
„Umiera się nie dlatego aby przestać żyć, lecz po to by żyć inaczej”
Paulo Coelho

- ul. Rakowicka 35a, tel. 12/411-47-76, sob. 8.00-14.00
- ul. Reduty 1, tel. 12/411-35-26
- cm. Grębałów, tel. 12/645-31-61
- cm. Podgórze, tel. 12/656-55-11

Wszystkie punkty czynne od pon. do pt. od 7.30 do 15.30
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW
BEZGOTÓWKOWE ROZLICZANIE POGRZEBÓW

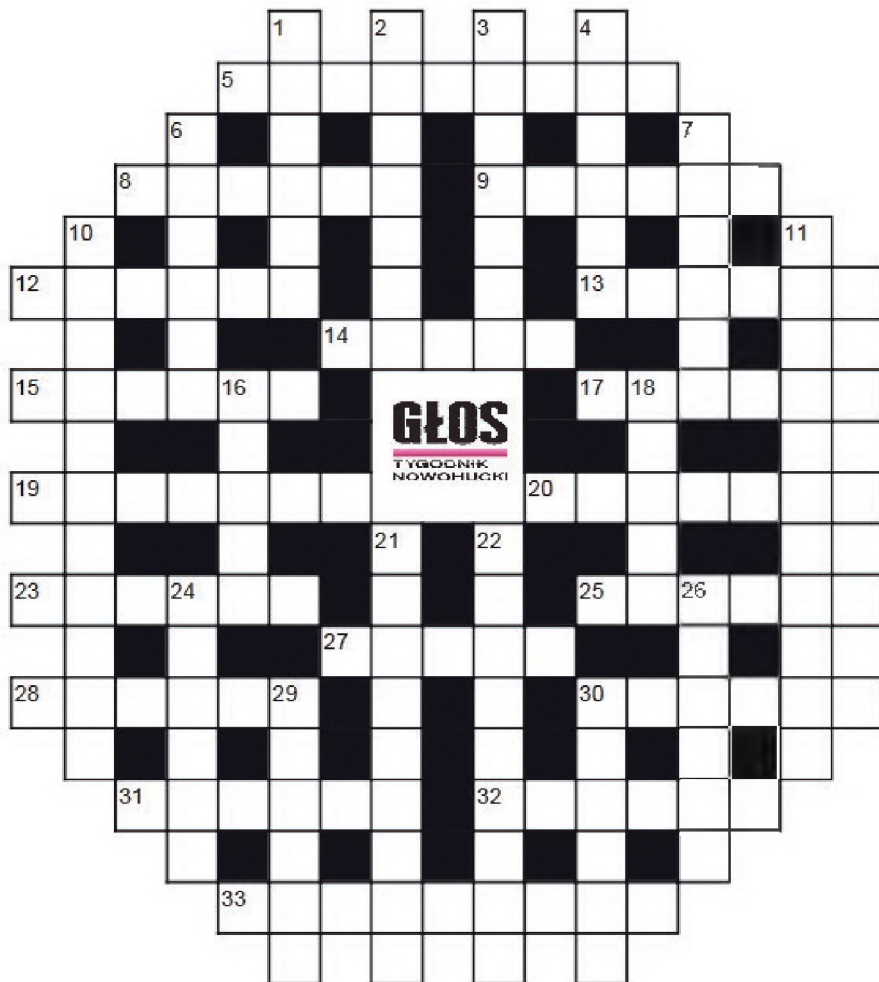
CORDIA B. KWIECIŃSKA
www.cordia.com.pl
os. Na Skarpie 24 os. Urocze 5
12 644-87-75, 512-179-466
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO - CAŁODOBOWO

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy
wiadomość o śmierci Ojca naszego
Kolegi Jarosława Szweca
Rodzinie składamy wyrazy głębokiego
współczucia
Jarku całym sercem z Tobą
Dyrekcja i Pracownicy
Ośrodka Kultury Kraków - Nowa Huta

POZIOMO: 5. pragnienia realizacji ambitnych planów, 8. targowisko to-warów lub papierów wartościowych, 9. miejsce kłęski Żółkiewskiego, 12. port nad Wołgą (dawniej Kujbyszew), 13. afektacja, patos, 14. orientalna potrawa z jagnięcia, 15. przyganiał mu kocioł, a sam smolił, 17. między Dąbrówą Górniczą a Krakowem, 19. zakonnik z Mogiły, 20. przyprawa do szarlotki, 23. wieża obronna, 25. państwo środkowoeuropejskie, 27. model opła, 28. hiszpańskie święto, 30. zaprawa murarska lub klej, 31. buraki na ostro, 32. ciasto z rożna, 33. dopisek.

PIONOWO: 1. zesłanie, 2. drapieżne ryby z Amazonki, 3. przestroga związana z doznany przykrym doświadczeniem, 4. koniec rzeki, 6. afrykański drapieżnik spokrewniony z psem, 7. harmonogram, plan, rozpiska, 10. człowiek miłosierny, 11. miasto nad Wartą w woj. śląskim, 16. król przed koronacją, 18. samosąd, 21. głowa na Sukiennicach, 22. kraina w Turcji, Syrii, Iraku i Iranie, 24. rygiel, 26. film Andrzeja Munka lub III symfonia Beethovena, 29. tworzą podcienia, 30. grupa, wydział.

Rozwiązanie krzyżówki nr 38:

POZIOMO: 6. arcykapłan, 9. moczar, 10. tomizm, 12. upływ, 13. zmysły, 14. Neapol, 18. dzwonnik, 19. pastylka, 20. anegdota, 22. berberys, 25. Ramzes, 29. kliniec, 30. duto, 31. pludry, 32. cirrus, 33. belladonna. PIONOWO: 1. Grozny, 2. cytrus, 3. baryłka, 4. pletwa, 5. gnomon, 7. boisko, 8. Dziady, 11. Amazonka, 15. odkrywca, 16. dieta, 17. balet, 21. gazela, 23. Epikur, 24. Urugwaj, 26. sadyba, 27. idylla, 28. kocioł, 29. kurant.

WYSOKOŚĆ RENTY WDOWIEJ

Czy pobieranie emerytury i renty wdowiej wiąże się z jakimiś limitami co do wysokości świadczenia?

Tak. Zgodnie z treścią artykułu 95a ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. „O emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tekst jednolity Dz. U. Z 2023, poz. 1251 z późn. zmianami, której nowelizacja wchodzi w życie 1 stycznia 2025 r. - wysokość sumy świadczeń tj. emerytury powiększone o rentę i odwrotnie) nie może przekroczyć trzykrotności kwoty najniższej emerytury (obecnie 3x 1780,96 zł = 5342,68 zł. Do limitu ustalonych świadczeń w takim zbiegu uwzględnia się także świadczenia specjalne, to jest emeryturę lub rentę przyznane przez Prezesa Rady Ministrów (o ile z decyzji wynika, że emerytura lub renta jest wypłacana niezależnie od wypłaty innych świadczeń) emeryturę lub rentę przyznane przez prezesa ZUS, świadczenia honorowe przyznane w związku z ukończeniem wieku 100 lat, a także świadczenia wypłacane przez instytucje zagraniczne oraz świadczenia i dodatki o charakterze innym niż jednorazowe wypłacane na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów wraz z emeryturą lub rentą.

W przypadku przekroczenia kwoty trzykrotności najniższej emerytury świadczenia ulegają pomniejszeniu o kwoty przekroczenia według kolejności:

1. świadczenia finansowane z budżetu państwa: * świadczenia o zaopatrzeniu emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych * świadczenia o zaopatrzeniu emerytalno-rentowego funkcjonariuszy Policji, UOP, ABW, AW, SKW, CBA, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, BOR, SOP, PSP, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej * inne świadczenia.
2. świadczenia finansowane z Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS
3. świadczenia finansowanego z Funduszu Pracy,
4. świadczenia finansowane Emerytur Pomostowych,
5. świadczenia finansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Prawo do renty wdowiej nie będzie także przysługiwało w przypadku zawarcia nowego związku małżeńskiego (ustaje z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku przez osobą uprawnioną). (sp)

Wojciech Gmyrek i „Norwid” 2021

Zapraszamy do oglądania 798 odcinka Nowohuckiej Kroniki Filmowej. Bohaterem felietonu z cyklu „Twarze nowohuckiego sportu” będzie Jan Wojciech Gmyrek, wybitny piłkarz ręczny przez lata związany z Hutnikiem Kraków, z którym zdobył trzykrotnie mistrzostwo Polski i Puchar Polski.

Jest też brązowym medalistą Igrzysk Olimpijskich w Montrealu. O jego bogatej karierze opowiedzą koledzy z boiska oraz trener Boguchwał Fulara.

Drugą część Kroniki wypełni relacja z odsłonięcia rzeźby „Norwid” w Ośrodku Kultury im. C.K.Norwida. Autorem jest Stanisław Brach, nowohucianin, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Rzeźba, która należy do jego cyklu „Głowy wielkich Polaków” powstała w 2021 roku z okazji 200. rocznicy urodzin Norwida. Jej odsłonięcie jest wstępem do obchodów w 2025 roku 70. rocznicy OKN i 30-lecia nadania mu imienia patrona.

Do oglądania 798 odcinka NKF zapraszamy do Kina Sfinks od piątku 27 września oraz w poniedziałek 30 września na antenę TVP Kraków.

TUSK NA PONTONIE

Powódź, która tym razem na szczęście nie dotknęła Małopolski, przyniosła nam obraz niewyobrażalnych zniszczeń, strat i cierpień. Gdy fala powodziowa spłynęła pozostał tragiczny obraz miast i wsi, których mieszkańcy stracili wszystko co posiadali. Po powodzi zostały zniszczone drogi, zerwane mosty, zalane magazyny, zrujnowane szkoły i szpitale, zatopione sklepy, restauracje, apteki, warsztaty pracy. Ile czasu potrzeba, aby teren dwóch województw przywrócić do stanu sprzed powodzi? Ile czasu, żeby ludzie, którzy wszystko stracili, mogli normalnie żyć?

Oglądaliśmy codziennie zebrania tzw. sztabu kryzysowego, na których premier Tusk wygłaszał banalne uwagi o tym, że trzeba ratować i że państwo nie zostawi powodzia samych sobie. Premier, wicepremier, ministrowie, dowódcy wojska i służb spotykali się każdego ranka przed kamerami telewizji, żeby pokazać jak władza troszczy się o zalany wodą kraj. Po co Tusk tam siedział? Czy to jest zadanie premiera, rządu i dowództwa wojska, żeby opowiadać jak bardzo są przejęci losem obywateli? Kto w tym czasie rządził państwem, kto w sytuacji wojny, toczącej się za naszą granicą, zajmował się naszym bezpieczeństwem? Okazało się, że najważniejsze są telewizyjne obrazki: premier w zabłoconych butach wraz z ekipami telewizji płacze się po zalanych domach. Jeden z internautów napisał: „Tusk przyjechał, porobili sobie zdjęcia i jak Tusk pojechał, to i służby pojechały”.

Niestety powódź obnażyła niekompetencję i nieudolność rządu. Poczynając od pierwszych dni, pomimo ostrzeżeń systemów meteorologicznych z Europy, nie podjęto wystarczających działań, żeby uchronić ludzi i ich mienie. Tusk jeszcze w przeddzień katastrofy twierdził publicznie, że prognozy nie są alarmujące. Dopiero w sytuacji kłęski żywiołowej zaczęto ściągać strażaków i wojsko z innych województw, zwozić sprzęt, organizować pomoc. Teraz zaczyna się jednak kolejne kłopoty. Zniszczone miasta i wsie trzeba przecież odbudować.

Dziś rząd obiecuje pomoc, chociaż z pewnością skala tego wsparcia jest znikomą w stosunku do potrzeb. Inna rzecz, czy obietnice zostaną spełnione, bo ta ekipa jest znana z tego, że o obietnicach szybko zapomina. Kwoty, które mają otrzymać mieszkańcy zniszczonych domów czy mieszkań, są oczywiście zbyt małe wobec obecnych cen i potrzeb. PiS zgłosił projekt pokrycia kosztów odbudowy, ale Hołownia nawet nie raczył zwołać nadzwyczajnego posiedzenia Sejmu w tej sprawie. Obietnice składane rolnikom odkupienia zniszczonych pól też z pewnością pozostaną na papierze.

Największa komedia odbyła się z przyjazdem Ursuli von der Leyen, przewodniczącej Komisji Europejskiej, która wpadła na trzy godziny do Polski, wycałowała się z Tuskiem i obiecała Polsce pomoc w postaci funduszy... które już znacznie wcześniej zostały Polsce przyznane. Podobno mają być teraz łatwiejsze procedury ich rozliczania. Ciekawe ile z tych pięciu miliardów euro rozplynie się po drodze i trafi to rozmaitych prywatnych kieszeni.

Tragedia, która dotknęła Polskę, zdarzyła się w fatalnym czasie, gdy rządzi Platforma z jej przybudówkami. Już wcześniej widać było z jednej strony nieudolność rządu, gdy znów na wszystko brakowało pieniędzy, z drugiej służalczość tej ekipy wobec Niemiec, widoczną w szybkim wyhamowaniu rozwoju Polski. Obraz tych szkodników dopełniał ordynarny atak na religię, na Kościół, na polską szkołę. Powódź nie pozostawia wątpliwości: rząd Tuska musi zostać odsunięty od władzy.

NIESZCZĘŚCIE ZRODZIŁO SOLIDARNOŚĆ

To co wydarzyło się w Polsce i innych krajach Europy Środkowej po przejściu niżu genuańskiego przypomina armagedon. Obfite opady deszczu doprowadziły do powodzi i zalania wielu miejscowości. Rzeki, a nawet strumienie wystąpiły z brzegów powodując spustoszenie na terenach które zalały. Opady były tak mocne, że w wielu przypadkach nie pomogły zbiorniki retencyjne, które nie były w stanie zatrzymać nadmiaru wody. Zresztą woda atakowała błyskawicznie nie dając szans na ratunek dobytekowi, a jedynie pozwalała na szybką ewakuację ratującym w ten sposób zdrowie i życie. Nie będę epatował Czytelników opisami katastrofy powodziowej, bo pokazywały to wszechobecne media.

Natomiast warto się przyjrzeć reakcjom ludzi na to nieszczęście, a w szczególności tym, którzy mogą mieć wpływ na przebieg katastrofy i wychodzeniu z niej. Okazało się, że jesteśmy ludźmi reagującymi szybko na nieszczęście innych. Znowu do łask wróciło słowo „Solidarność”, a ludzie często całkowicie sobie obcy reagują wspólnie pomagając w różny sposób tym kto takiej pomocy potrzebują. Właściciele prywatnych firm przekazują fundusze, a także pomoc różnego rodzaju. Zwykli obywatele starają się pomagać na miarę swoich możliwości. Bywa, że pracownicy biorą urlopy i jadą w miejsca dotknięte katastrofą, aby świadczyć swoją pracę zapobiegając nieszczęściu lub usuwając zaistniałe szkody. To cieszy, bo okazuje się, że jesteśmy dobrymi ludźmi.

Ja z dużą uwagą obserwuję decydentów i wyciągam zaskakujące wnioski. Premier i rząd którym kieruje zaregowali błyskawicznie na zaistniałe nieszczęście. Po raz pierwszy widziałem najważniejszych polityków, którzy byli w miejscach dotkniętych katastrofą. I nie była to wizyta towarzyska jak innych prominentów. To był udział w sztabach kryzysowych, które szybko podejmowały decyzje o zapobieganiu powodzi, bądź likwidacji jej skutków. Do pomocy zaangażowano wojsko, policję oraz strażaków ściągniętych z całego kraju. Tylko dzięki takiemu postępowaniu nie doszło do rozwoju kataklizmu. Umocnienie i na bieżąco uszczelniane ogromnym wysiłkiem wały, zatrzymywały wodę, trzymając ją w ryzach. Tak uratowano Wrocław i inne miejscowości w pobliżu Odry, czy jej dopływów.

Jednak pojawili się komenatatorzy i politycy, którzy próbują wykorzystać katastrofę powodziową do swoich niskich celów politycznych. Wystarczy włączyć taką stację TV jak „Republika”, aby dowiedzieć się z ust zięjących jadem nienawiści komentatorów, że wszystko to wina Tuska to jego zaniedbania o bezradność. Pojawiają się tam znani politycy PiS, którzy jedynie krytykują postępowanie obecnej władzy nie biorąc pod uwagę faktów i prawdziwej rzeczywistości.

Tak ta katastrofa jest ogromna i przyniosła wiele nieszczęść. Jak wskazywał wstępne wyliczenia 749 miejscowości zostało zalanych przez wodę i już wyliczone straty sięgają 3,6 mld zł. Oczywiście będą one większe. Jednak rząd już uruchomił 2 mld zł na pomoc i usuwanie skutków powodzi. Do Polski przyjechała szefowa Unii Europejskiej i poinformowała o uruchomieniu 10 mld euro z Funduszu Spójności na pomoc krajom Europy Środkowej dotkniętych kataklizmem. Z tego Polska ma dostać 5 mld euro, czyli ok. 21,5 mld zł. To nie koniec pomocy z UE: będzie jeszcze uruchomiony Fundusz Solidarności. Jeden z bliższych współpracowników premiera Tuska zrezygnował z mandatu europosła pełnego wygodnych apanaży, aby podjąć się wysiłku odbudowy terenów po powodzi, czyli niełatwego zadania. Ja jestem spokojny w sprawie pomocy powodzianom i naprawianie szkód, ale nie rezygnujemy z tej pięknej Solidarności, i pozytywnych uczuć, które narodziły się wśród nas, a tych plujących nienawiścią po prostu zlekceważmy.

NA RYBY W PAŹDZIERNIKU

Ktoś mógłby pomyśleć, że w październiku ze względu na coraz niższe temperatury, a zwłaszcza nocne przymrozki, aktywność ryb w coraz chłodniejszej wodzie wyraźnie spada, a co za tym idzie, coraz trudniej je teraz złowić. To nieprawda. Chociaż październik, to miesiąc, w którym wiele ryb zaczyna już odczuwać zbliżające się ochłodzenie, to polska złota jesień i ciepłe październikowe dni mogą jeszcze zapewnić bardzo owocne wyprawy wędkarskie.

Jesień – jak już wspominałem – to pora roku, która niesie ze sobą co prawda znaczne ochłodzenie, a tym samym obniżenie temperatury wody, co przekłada się z kolei na spadek aktywności żerowej większości ryb, ale w październiku, szczególnie w pierwszej połowie tego miesiąca, można jeszcze liczyć na słoneczne i ciepłe dni, które wręcz zachęcają do wypraw wędkarskich. Wędkarze mogą liczyć wtedy na brania takich ryb jak leszcz, płocie, jazie, klenie czy certy. Spore szanse są zwłaszcza na złowienie drapieżników: okoni, szczupaków oraz sandaczy, które w tym okresie bardzo intensywnie polują na ofiary. Drapieżniki doskonale wyczuwają zbliżające się chłodne dni i dlatego robią wszystko, żeby zapewnić sobie energię niezbędną do przetrwania. W związku z tym w dość łatwy sposób można je zachęcić do brania.

Oczywiście październikowe wyprawy wędkarskie wiążą się również z nieco mniej przyjemnymi warunkami, bowiem poranki i wieczory bywają bardzo chłodne. Nie trzeba jednak żegnać się z wędkami, ale raczej zainwestować w ciepłe ubrania, które ochronią przed zimmem.

A gdzie w październiku szukamy drapieżników? Okoni poszukujemy teraz pośród trzciny i stromych stoków. To w takich miejscach okonie polują na swojej ofiary. Klenie spotkamy najpewniej przy dennych kamieniach, za rzecznyimi głazami oraz za przykosami. Październik, to dobry czas na sandacze, których szukamy przy dzikich piaskowych burtach lub głębokich przykosach. W podobnych do okonia i sandacza miejscach szukamy również szczupaka, który w październiku charakteryzuje się większą aktywnością żerową. W rzekach możemy zapolować także na bolenie, których szukamy w głębokich rynnach nad skarpami.

Generalnie można powiedzieć, że październik, to ostatni moment na wędkarskie wyprawy, bo późną jesienią czy zimą także oczywiście można wyjeżdżać nad wodę, ale łowienie ryb staje się wtedy zadaniem o wiele trudniejszym.

SĄD PRZYDROŻNY

Przez stulecia trakty handlowe uważane były za miejsca szczególnie niebezpieczne – z uwagi na tzw. zbójców – więc kupcy w trosce o swe zdrowie i życie wspomagali się nie tylko modlitwą, ale też stawiali kapliczki przydrożne. Potem przydrożne stały się także domy zajezdne, wreszcie, w naszych już czasach, parkingi, restauracje, aż przyszedł czas nawet na sądy przydrożne. A właściwie sądy przyuliczne. Od 18 maja 2015 kompetencje wymiaru sprawiedliwości w Polsce przekazane zostały funkcjonariuszom Policji. Za przekroczenie prędkości na obszarze zabudowanym o 50 km/godz. obligatoryjnie na 3 miesiące zatrzymywane jest prawo jazdy kierowcy, a nadto jest on karany mandatem i naliczeniem punktów karnych. Wszystko odbywa się w majestacie prawa na asfalcie ulicy, przy której popełnione zostało wykroczenie. Sędzią jest funkcjonariusz Policji, który nie ma na sobie togi, jeno zwykły mundur, a zamiast łańcucha na szyi – orła (w koronie), ale tylko na czapce. Ponieważ od „wyroku” funkcjonariusza na drodze nie można się nigdzie odwołać (chyba że do Pana Boga), zatem słusznie twierdzi się, że w ten sposób obywatel został pozbawiony konstytucyjnego prawa do sądu.

Krakowianin Stanisław Wyspiański przed ponad 100 laty włożył w usta Wielkiego Księcia Konstantego w „Nocy listopadowej” słowa „listopad to dla Polski niebezpieczna pora”. U schyłku pierwszej ćwierci XXI stulecia to jednak nie listopad jest ową niebezpieczną porą dla Polaków, jeno wrzesień. Świadczą o tym fakty. We wrześniu 2023 roku kierowca jadący autostradą A1 prawie „trzy paczki” („paczka” to 100 km/godz.) najeżdżał na samochód „kia” i zepchnął go na bariery. Pojazd stanął w ogniu i żywcem spłonęła trzyosobowa rodzina, zaś sprawca zdarzenia wyemigrował nad Zatokę Perską. We wrześniu 2024 roku na Trasie Łazienkowskiej w Warszawie najpewniej pijany kierowca „volkswagenem arteon” z dużą prędkością uderzył w tył osobowego „forda” powodując śmierć jednej osoby i obrażenia zagrażające życiu u czterech innych osób. Sprawcę znaleziono tym razem bliżej – w Niemczech. Wrzesień ubiegłego roku to również rezygnacja z dwuletniego okresu obowiązywania naliczonych kierowcy punktów karnych.

Żeby nie było, iż czarno widzę – zwłaszcza we wrześniu – mogę przypomnieć 10 dzień września br. Wtedy prawo jazdy zatrzymane przez policję na 3 miesiące za przekroczenie prędkości o 50 km/godz. (w Krakowie może to być 120, a nawet 130 km/godz. jeżeli ograniczenie znakami wynosi na ulicy 70-80 km/godz.) powraca automatycznie do kierowcy, bez konieczności wizyty w urzędzie. I opłacenia „haraczu” w wysokości 50 gr. za odbiór utraconego wcześniej dokumentu. Zdarzyło się to nawet samemu Donaldowi Tuskowi (wtedy jeszcze nie premierowi), gdy zubożał o te 50 gr. przy odbiorze zatrzymanego przez policję prawa jazdy.

„Sądy przydrożne” mają się znakomicie od czasu, gdy 9 lat temu wprowadzono okresowe zatrzymywanie praw jazdy za przekroczenie prędkości na obszarze zabudowanym. Dlatego kilka miesięcy temu padła propozycja, by wspomóc poprawę bezpieczeństwa ruchu na polskich drogach także zatrzymywaniem prawa jazdy przy przekroczeniu prędkości o 50 km/godz. w stosunku do obowiązującej także na drogach pozamiejskich. Jednak to nie prędkość zabija na ulicach drogach, jeno głupota kierujących

UNIERSYTET TRZECIEGO WIEKU UKEN ZAPRASZA

Uniwersytet Trzeciego Wieku działający w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie zaprasza wszystkie osoby w wieku 55+ na ciekawe wykłady i spotkania, które odbywać się będą na terenie Nowej Huty, na os. Stalowym 17. Rekrutacja trwa do 20 września 2024 roku. Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW) działa w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie od 2013 roku. Celem UTW jest budzenie i rozwijanie pasji, ciekawości i chęci poznania świata wśród Słuchaczy. Organizowane zajęcia koncentrują się na rozwoju, edukacji oraz aktywizacji osób starszych. Zapraszamy do uczestnictwa. (f)

Uniwersytet Trzeciego Wieku zaprasza wszystkie osoby w wieku 55+ na ciekawe wykłady i spotkania.

Seniorze, jeśli chcesz spędzić czas w miłym towarzystwie, poszerzyć swoją wiedzę, poznać nowe osoby - zapraszamy na UTW.

Czesne: 150 złotych

Rekrutacja trwa do 20.09.2024 r.

Zgłoszenia wszystkich przyjmujemy pod adresem utw@uken.krakow.pl oraz pocztą tradycyjną.

Formularz zgłoszeniowy wraz z niezbędnymi informacjami znajduje się na stronie internetowej utw.uken.krakow.pl

REKLAMA

ZAPRASZAMY DO BARÓW
MLECZNYCH NA SMACZNE
I NIEDROGIE POTRAWY

Bar „Bieńczyce”, os. Kazimierzowskie 22, tel. 12 648 15 10

Bar „Centralny”, os. Centrum C1, tel. 12 644 14 95

Bar „Szkolny”, os. Na Skarpie 24, tel. 12 644 34 02

Bar „Północny”, os. Teatralne 11, tel. 12 644 40 87

Bary zapewniają świeże i tanie dania
tradycyjnej kuchni polskiej

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bieńczyce”
os. Kombatantów I w Krakowie

ogłasza

przetarg pisemny nieograniczony

na wybór wykonawców na wykonanie instalacji centralnej ciepłej wody użytkowej (c.w.u.) wraz z remontem pomieszczeń węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych os. Wysokie 3a, 3b, 3c w Krakowie.

Informacja o przetargu oraz warunki przetargu zamieszczone są na stronie www.bienczyce.pl.

Termin składania ofert **7.10.2024 r.** Termin otwarcia ofert **8.10.2024 r.**

Vident

STOMATOLOGIA
PROTETYKA

lek. stom.
Andrzej Zimoch
tech. dent.
Marcin Słowiak

PEŁNY ZAKRES USŁUG
KORONY, MOSTY, PROTEZY,
EKSPRESOWE NAPRAWY

os. Boh. Września 1
tel. 12 641 48 08
12 645 93 33

BIURO
OGŁOSZEŃ

tel. 12 643-44-33

E-mail:
sekretariat@glos-tn.krakow.pl

ZAPRASZAMY

F.H.U. "ELMAR" s.c.
rowery
 SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
 CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE

31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"
 tel. 12 647 13 88 www.elmar.interial.pl elmar@interial.pl
 kom. 502 730 087 www.elmar-rowery.pl sklep@elmar-rowery.pl

Kraków
 OŚRODEK KULTURY
 KRAKÓW-NOWA HUTA
 KLUB DUKAT

VIII edycja konkursu plastycznego
**Nowa Sztuka
 Niepodległa**

Termin nadsyłania prac
 do 28 października 2024r.

Finał z pokonkursową wystawą prac przewidziany
 na dzień 12 listopada 2024.

Karta zgłoszenia i regulamin dostępne na stronie www.krakownh.pl

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

os. Grębałów, ul. Styczna I
 31-764 Kraków
 tel. 504 418 929
 dukat@krakownh.pl

WWW.KRAKOWNH.PL
 OŚRODEK KULTURY
 KRAKÓW-NOWA HUTA

SENTENCJA TYGODNIA:

Kimkolwiek jesteś, bądź dobry.

- Abraham Lincoln

HOROSKOP

BARAN (21 III-20 IV). Twoje zdrowie wraca do normy, po prostu jesteś w niepełnej formie. Teraz praca zawodowa wypełni cały czas. To cieszy, ale nie zapominaj także o relaksie i koleżeńskich kontaktach, bo inaczej zatracisz się w terminach i obowiązkach.

BYK (21 IV-20 V). Jakiś niewielki, ale dokuczliwy konflikt w rodzinie zakłóci Twój spokój. Jeśli masz rację nie możesz rezygnować z zaprezentowania swojego zdania, ale trzeba najpierw ocenić czy to w ogóle gra warta świeczki.

BLIŹNIĘTA (21 V-21 VI). Najbliższe dni będą bardzo korzystne dla interesów. Łatwiej

niż kiedykolwiek będzie można załatwić wiele spraw urzędowych, co do tej pory wydawało się nieosiągalne. Powodzenia.
RAK (22 VI-22 VII). Nie wymyślaj problemów na wyrost. Trochę popatrz na świat przez różowe okulary, z dozą optymizmu. Natychmiast poczujesz się lepiej, bo przecież świat nie jest taki zły, jak zapewnia w sympatycznych piosence Halina Kunicka.

LEW (23 VII-22 VIII). Ostatnio co nieco narozrabiałeś, więc rada jest taka - nie stawiaj spraw tak pośpiesznie i kategorycznie na ostrzu noża. Nie zawsze przecież masz rację. Spokojnie, wszystko dobrze się

skończy, jak w piosence - po deszczu jest słońce...

PANNA (23 VIII-22 IX). Zadbaj o zdrowie. Długie spacerki i piesze wędrówki są wskazane, chyba, że jesienna aura nie sprzyja takim wypadom. Ale serdeczna pogawędka w zaprzyjaźnionym gronie to też doskonały relaks.

WAGA (23 IX- 22 X). Powoli następuje poprawa, masz się coraz lepiej. Korzystaj ze złotej polskiej jesieni. Ktoś bliski z rodziny okaże pomocną dłoń, więc cennych uwag nie bagatelizuj. Masz wokół siebie życzliwych ludzi.

SKORPION (23 X-21 XI). Zbierasz laury. W zakładzie pracy

możesz się pokazać jako niekwestionowany fachowiec z wyobraźnią. Zanedo jednak nie szpanuj, bo jednocześnie możesz też uruchomić pokłady zazdrości.

STRZELEC (22 XI- 21 XII). Znakomity okres w Twojej pracy zawodowej. Jesteś mile widziany w różnych środowiskach. Umiejętnie korzystasz z okazji prezentując się z najlepszej strony. Jak tak dalej pójdzie, awans po prostu masz w kieszeni.

KOZIOROŻEC (22 XII-19 I). Przyjąłeś zasadę, że nie warto tracić czasu na realizację górnołotnych planów. Skoncentrujesz się więc teraz wo-

kół spraw Ci najbliższych, co dobrze wróży dla domowego ogniska i przyjaciół.

WODNIK (20 I-18 II). Leczą rany po ostatnich perypetiach z kochaną osobą. Powoli wychodzisz z dołka i odzyskujesz spokój. Mimo kłopotów osobistych nic nie jest w stanie przeszkodzić Ci w realizacji planów „podboju świata”.

RYBY (19 II-20 III). Ostatnio trochę stronisz od kontaktów z przyjaciółmi. Doceniasz bardziej kontakt z dobrą książką, ale to długo nie wytrzyma próby czasu, a ponadto w pojedynkę wszystko wydaje się trudniejsze.

- Samanta

AKTA SPRAWY

SŁODYCZ ZEMSTY

Co powinien zrobić mąż czy partner widząc, że żonie czy przyjaciółce dzieje się krzywda? Oczywiście wspomóc, a czasami realnie zainterweniować. Forma takiego działania może być rozmaita. W przypadku państwa T. 55-letni Tomasz nie mogąc ścierpieć tego, co przeżywa małżonka po redukcji zatrudnienia i stracie pracy, zdecydował się na wizytę u pracodawcy. A potem - gdy spotkał się ze zgoła nieprzyjemnym potraktowaniem - pofatygował się do skarbowki. Składając obywatelski donos.

Jest taki amerykański film „W chmurach” z George Clooneyem opowiadający o pracowniku zajmującym się zawodowo zwalnianiem ludzi. Obraz dość gorzki, ale pozabawienie kogoś i to nierządkiem z zaskoczenia miejsca zatrudnienia, nie jest niczym miłym. Każdy kto to przeszedł - wie o tym doskonale.

52-letnia Natalia T. pracowała w jednym z krakowskich wydawnictw od prawie 20 lat. Była cenionym pracownikiem, dlatego wypowiedzenie jakie otrzymała było dla niej kompletnym zaskoczeniem. Tym bardziej, że nikt z nią na ten temat wcześniej nie rozmawiał. A stosowne dokumenty wręczono jej wzywając do działu kadr. Zdaniem przełożonych i tak poszli jej na rękę, bo zastosowali trzymiesięczny okres wypowiedzenia bez obowiązku świadczenia pracy.

Kobieta bardzo to przeżyła, jej stan nie tylko psychiczny bardzo się pogorszył, również przełożyło się to na pogłębienie wszystkich chorób - a szczególnie na nieuleczalną neurologiczną przypadłość. Jej stan był na tyle zły, że za namową lekarzy po wyjściu ze szpitala zaczęła się starać o rentę.

Jej mąż, z którym wspólnie kobieta przeżyła 30 lat, nie zamierzał jednak tego wszystkiego tak zostawić - widząc, jakie spustoszenie u jego żony wywołała ta decyzja pozbycia się jej z pracy. I po konsultacji z prawnikami rozpoczął swoistą „walkę” z wydawnictwem.

Jego wizyta u prezesa firmy nie wniosła nic nowego. Ten zasłaniał się mnóstwem przepisów oraz swobodą w podejmowaniu decyzji kadrowych. I koniecznością restrukturyzacji zatrudnienia. Zapominając oczywiście, że w tym wszystkim jest człowiek. A tymczasem pani Natalia nigdy nie naużywała, ani zwolnień lekarskich, ani nikt nie miał do niej zawodowych zastrzeżeń. Ostatecznie ta rozmowa zakończyła się tylko epitetami i groźbami z obu stron. Pana Tomasz skontaktował się z kilkoma pracownikami wydawnictwa. Ci opowiedzieli mu trochę ciekawych historii dotyczących zarządu firmy. O mobbingu, zaleganiu z płatnościami osobom zatrudnianym na umowę o dzieło oraz drukarniom. I coraz większemu obnoszeniu się z bogactwem przez kierownictwo.

Dlatego po zgromadzeniu tych wszystkich informacji odpowiednie zgłoszenia powędrowały do Państwowej Inspekcji Pracy, Krajowej Administracji Skarbowej i prokuratury. Kilka tygodni trwały sprawdzenia oraz kontrole. Aż wreszcie do pana Tomasza i jego żony dotarły informacje o tym, że prezes firmy i zarząd główny udziałowiec

zniknął. Bo podobno za bardzo zaczęło mu się palić pod nogami. Od udokumentowanych podejrzeń - tych dotyczących machlojek finansowych i wyprowadzeniu z firmy ponad 550 tys. zł oraz spraw dotyczących stosunków między ludzkich. Pojawiła się bowiem informacja o seksualnym prześladowaniu jednej z pracowniczek sekretariatu.

Firma jest obecnie w stanie likwidacji. A jej szef poszukiwany listem gończym. Małżeństwo T. trzyma się razem, z tym że pani Natalia jest już na rencie i dorabia sobie w domu redaktorskimi zleceniami. I stworzyła razem z dwoma byłymi koleżankami z wydawnictwa firmę zajmującą się przygotowaniem książek do druku. (mar)

HUMOR

Przychodzi Jasiu do domu ze szkoły i mówi:
 - Mamo! Zostałem dziś wyróżniony.
 - Za co, Jasiu? - pyta mama.
 - Pani powiedziała, że cała nasza klasa to debile, a ja największy.

- Kochanie, dlaczego jesteś taki nieczuły i nieromantyczny?
 - Ja nieromantyczny? Przecież przedwczoraj jedliśmy kolację przy świecach.
 - No tak, bo spółdzielnia wyłączyła prąd.
 - Ej tam, czepiasz się...

Jasio, najgorszy uczeń w szkole, przychodzi ucieszony ze szkoły i oznajmia мамі:
 - Mamo! Mamo! Dostałem dziś w szkole szóstkę!
 - Synku, a z jakiego przedmiotu? - pyta uradowana mama.
 - Dostałem dwójkę z polskiego, trójkę z matematyki i jedynekę z przyrody. To razem szóstka!

W klasie:
 - Od dziś będziemy liczyli na komputerach! - mówi nauczycielka.
 - Wspaniale! Znakomicie! - cieszą się uczniowie.
 - No to, kto mi powie, ile to będzie, pięć komputerów dodać dwadzieścia jeden komputerów?

OMLET W STYLU HISZPAŃSKIM

Ziemniaki obierz, umyj i pokrój na cienkie plasterki, Cebulę i czosnek drobno posiekaj. Połowę oliwy rozgrzej na patelni i wrzuc ziemniaki i duś je około 15 minut, często mieszając. Potem dorzuc cebulę i czosnek doprawiając całość solą i pieprzem dusząc kolejne 10 minut. Przystudź i dodaj jajak roztrzepane widelcem. Na patelni rozgrzej pozostałą oliwę i wlej masę. Smaż ok. 6 minut, aż jajka się zetną. Przewróć omlet na drugą stronę i zmaż kolejne 6 minut. Podawaj na ciepło lub na zimno pokrojony na porcje.

Składniki: 350 g ziemniaków, 1 cebula, żąbek czosnku, 3 łyżki oliwy, 4 jajka, sól i pieprz do smaku.

